

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Authorized as second class mail, Post Office Dept., Ottawa

Už išlaisvinimą Lietuvos!

Už ištikimybę Kanadai!

FOR LIBERATION OF LITHUANIA!
FOR LOYALTY TO CANADA!

N. 5 (71)

PRICE 10c

MONTREAL, 3 MARCH, 1948

KAINA 10c

VIII METAI

Kanados Lietuviai vieningai protestuoja prieš Lietuvos pavergimą ir terora

MONTREALO LIETUVIŲ — Rezoliucija - Protestas

Montrealo miesto ir apylinkės lietuviai 1948 m. vasario mėn. 15 d. Kanados Lietuvių Centro Tarybos sukvietame masiniame susirinkime Lietuvos Nepriklausomybės 30 metų sukakčiai paminėti, vienbalsiai nutarė:

Protestuoti:

- 1) Prieš Sovietų Sąjungos okupaciją Lietuvoje. Lietuva buvo atiduota Sovietams slapta Ribentropo-Molotovo 1939 m. sutartimi. Paskutiniuosius abejones tuo reikalu užbaigė sklandyti Jungtinių Valstybių Užsienių Reikalų Ministerijos dabar paskelbti, slapieji Nacių dokumentai. Visa kas vyko po to susitarimo, kaip tai "liaudies seimo rinkimai" "savanoriškas Lietuvos prisijungimas prie Sovietų Sąjungos" ir t.t. buvo tik sovietų surežisuotas vaidinimas raudonosios armijos durtuvų paremtas.
- 2) Prieš lietuvių tautos naikinimą, deportacijas, žudymus ir Lietuvos kolonizavimą rusais. Sovietų Sąjunga negalėdama sulaužyti mažos lietuvių tautos moralės pasirinko nežmonišką jos sunaikinimo ir išblaškymo kelią. Iš už geležinės uždangos ateinančios žinios rodo ir kartu kelia baimę, kad po kelių dešimtųjų metų Lietuvoje ir visame Pabaltijyje senieji gyventojai bus sudarys tik mažumą.
- 3) Prašyti:
 - 1) Pakelti balsą prieš barbarišką lietuvių tautos eksterminaciją, prieš Sovietų Sąjungos bandymus diskriminuoti neskaitlingus, patriotinio nusistatymo lietuvius, pabėgėlius Europoje.
 - 2) Paremti lietuvių laisvės kovą reikalaujant Sovietų okupacijos nutraukimo ir pilno laisvai okupacijos pertraukto Lietuvos suvienito atstatymo.
 - 3) Atspausdinti šiuos prašymus ir siųsti Anglijos, Kanados Ministr. Pirmininkams, Jungtinių Valstybių Prezidentui, Užsienių Reikalų mi-

TORONTO 16-TOSIO REZOLIUCIJA

Visų Toronto miesto ir apylinkių demokratinių organizacijų lietuviai, sušaukti jų bendro komiteto masiniam mitingui Vasario 14 d., 1948 m., 404 Bathurst Street auditorijoje, minėdami Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 30 metų sukaktį ir atmindami,

1. KAD 1940 m., birželio mėn. 15d. SSSR sulaužė 1920 m. 20 d. pasirašytą su Lietuva sutartį, kurioje ji laisva valia buvo pripažinusi Lietuvos suverenitetą,
 2. KAD karui pasibaigus neatitraukė savo kariuomenės ir politinės slaptosios policijos,
 3. KAD SSSR suklasotais rinkimais ir prievarta įkūrė Lietuvoje diktatūrą — komunistinę vergiją,
 4. KAD komunistinis režimas nepritarė lietuvių persekiojimo, kančios, žudo ir masiniai gabenai į Sibirą ir kitas tolimas SSSR vietas mirčiai, o Lietuvą kolonizuoja atvėžtais rusais,
- Nutarė pareikšti griežčiausį protestą prieš SSSR neteisėtą, savavališką ir žiaurų elgimąsi Lietuvoje ir prašo demokratinį kraštų vyriausybę:
1. Panaudoti visas priemones, kad SSSR nedelsiant atitrauktų iš Lietuvos teritorijos savo kariuomenę ir politinę policiją, ir leistų Lietuvos žmonėms laisvais ir nevaržomais rinkimais išsirinkti savo valdžią;
 2. Tuojuo sustabdyti lietuvių tautos naikinimo darbą;
 3. O kol Nepriklausomos Lietuvos nėra, tremtiniams ne dėl savo kaltės apleidusiems tėvynę, pagerinti gyvenimo sąlygas ir suteikti jiems galimybę kuo greičiau emigruoti į demokratinis kraštus.

E. Mieliauskas,
Bendro Komiteto Pirmininkas.
P. Kundrotas,
Sekretorius.

nisteriams, tapgi konsulatams ir talpinti didžiojoje spaudoje.
P. Rudinskas
Susirinkimo pirmininkas
Vanda Šližaitytė, Sekretorius.

vynėje, Iarmacijos dykumose, ar Sibiro priverčiamų darbų stovyklose—
Išvien su Jumis, prisimenam didingą Lietuvos praeitį, pasiektus laimėjimus per paskutinį nepriklausomybės laikotarpį, ir iš jų semiam naujų jėgų
Išvien su Jumis keliame maldaujančias rankas į Aukščiausiąjį ir prašom, kad Lietuvos Tiesa ir Teisė nugalėtų pavergėjus—
Mes tariam esą tremtinių dainininko Visnapuu žodžius:

—“Jeigu mirties bausmė yra būti mažam, nuodėmė mylėti savo kraštą— tegu saulė nustoja šviesti ir žvaigždės visiems laikam.”
Einam su Jumis išvien, nes žinom, kad vienos Baltijos valstybės laisvė gražintų laisvę ir kitoms Baltijos valstybėms.

Linkim lietuviams daugiau jėgų tolimiesiems kovai!

Tegyvuoją Lietuvą!
Grupė esą Kanadoje.
Longlac, Ont. vasaris, 1948m.

LIETUVIAMS STUDENTAMS KANADOS MISKUOSE! KOLEGOS! (Vertimas iš estų kalbos)

Leiskite lietuvių tautos garbės dienoje Jus pasveikinti ir palinkėti jums daug sėkmės, ir laimės Jūsų darbe Kanados miškuose. Tikimės jog netoli ta diena kai galėsime pakeisti piuklą ir kirvį į Jums pamylėtąs studijas laisvame Lietuvos universitete, dirbti Lietuvos naudai ir miškų kirtiko gyvenimas liktų prisiminimu iš tremties metų.

Tegyvuoją laisvas Lietuvos universitetas!
Tegyvuoją Lietuvą!
Estų studentai Kanados miške.
Longlac, Ont. vasaris, 1948m.

Pinneberg, 1947. XII. 10.

“NEPRIKLAUSOMAI LIETUVAI”

Anglų Zonos Lietuvių Studentų Atovybė, visų studijuojančių anglų zonoje lietuvių studentų vardu, nuširdžiai sveikina “Nepriklausomą Lietuvą” ir jos skaitytojus, linkėdama jai kuo daugiausiai sėkmės taip svarbiame lietuviškos spaudos darbe.

Mes tvirtai tikime, kad toji lietuviškoji dvasia ir siekiai, kurios Jūs skleidžiate mūsų tautiečių užjūryje tarpe, ir tas didelis kultūrinis darbas, kurį “Nepriklausoma Lietuva” dirba lietuviškumo dvasioje, neliks be atgarsio ir sekančiais metais susilauks dar gražesnių savo darbo vaisių.

VI. Sarunas, Pirmininkas.
P. Launikaitis, Sekretorius.

Remdamas “N. Lietuvą”
prisidedi prie Lietuvos
laisvinimo darbo

BALTIJOS KRASTU KLAUSIMAS PAKELIUI I AKTUALIAJĄ POLITIKĄ.

Baltijos kraštų klausimas pamažėle, bet tolydžio ima grįžti į aktualią pasaulio opinijos politiką.

Tiesa, tas grįžimas-paties demokratinio pasaulio nelaimei-ne iš to galo. “Baltijos valstybės”, rašo J. Paadla prancūzų žurnale “Revue parlementaire”, Nr. 12, “yra europinės civilizacijos priešakinės pozicijos, ir jų likimas turėjo ispėti visas civilizotas tautas”. Dėja, pasaulio viešojo opinija vis nenorėjo tikėti mažųjų Baltijos tautų, sukiubusių po pirmaisiais sovietinės barbazijos smugiais, skundu. Ji netaikė joms net grynai moralinės paramos. Tik po to, kai “ir kitus kraštus užpludo raudonasis amaras ir ištiko toks pat likimas kaip ir Baltijos valstybes, nauji skundai pasiekė pasaulio viešosios opinijos ausis, skundai, panašūs į Baltijos kraštų šauksmą; iš jų pamažėle pradeda suvokti rusų ekspansijos ir tautų pavergimo metodus”. Demokratinės galybės suskato protestuoti. “Dėja, tie protestai lieka tušti ir bevaisiai, jie negali sustabdyti tautų griuvimo ir komunistinę bedugnę, bet jie jau rodo tendenciją nebesilenkti primestiems faktams ir nebesutikti su sovietų ekspansija. Aišku, dar toli nuo Atlanto chartos ir JTO statutų žadėtųjų nepriklausomybės garantijų tautinėms valstybėms, tačiau tai jau daugiau kaip ano meto reakcija į Baltijos valstybių pavergimą. Pagaliau, argi protestai prieš rinkimų falsifikavimą Lenkoj, prieš opozicijos likvidavimą Bulgarijoje, prieš deportavimus Rumunijoje ir t.t. nėra kartu ir protestas prieš toki pat smurtą Baltijos valstybėse?”

“Revue parlementaire” “Baltijos valstybių klausimą idomiu požiūriu mėgina įrikiuoti į aktualią tarptautinę politiką: “Sovietai sulaužė sutartis, prieš karą pasirašytas su Baltijos valstybėmis; dabar jie laužo per karą pasirašytąsias sutartis ir net naująją pasaulio konstituciją... Baltijos valstybių nepriklausomybės pažeidimas tarptautinei bendruomenei yra tapęs principo klausimas. Jo reikšmė toli prašoka grynai regioninio klausimo rėmus. Kraštams, atsidurusiems tokioj pat padėty, Baltijos kraštų aneksija ir sovietizacija rodo, kaip dalykai darosi ir kur jie eina. Kiti kraštai pagal Baltijos valstybių pavyzdį gali matuoti sovietizacijos progresą, kitur ir numatyti tolimesnius etapus. Pasaulis jau yra įspėtas dėl sovietų ekspansijos bei jos rezultatų, jis jau žino, kad jai reikia nepasitikėti bei ją saugotis... Tuo požiūriu ryšium su sovietų agresija prieš Baltijos valstybes galima pakartoti Talleirando žodžius: “Tai daugiau kaip nusikaltimas, tai klaida”. “Revue parlementaire” ta proga, remdamasis Baltijos kraštų patyrimu, išdėsto sovietų ekspansijos ir tautų pavergimo taktikos schema.

Kad Baltijos kraštų tragėdijos nepaisymas buvo demokratijoms žalinga klaida, užsimena ir JV žurnaliste Dorothy Thompson sindikatiname straipsny, kurį paskelbė keli šimtai ne tik JV, bet ir įvairių pasaulio kraštų laikraščių. Ji rašo:

“Ko mes siekėm praėjim kare išvaduodami Europą? Mes norėjome ją apsaugoti nuo pavergimo vienai agresingai galybei, kuri buvo priešiška JV ir grėsė jų saugumui. Tačiau Vokietijos žlugimas neišvengiamai pakeitė Europos jėgų santykį. Su vokiečių armijų žlugimu ties Stalingradu iškilo nauja pirmieji galybės ties tomis Europos sienoms, kurios yra sunkiausiai apginamos. Ar toji galybė, ištaisiusi savo sienas, po karo, vėl pasitrauks? O gal ji panaudos savo priekin perkeltas pozicijas tam, kad su savo armijos ir penktąja kolona užkariautų Europą”.

Amerikos politika ir viešojo opinija rusų reikalavimus prisijungti Baltijos valstybes ir įstaisyti Lenkijos sienas priėmė kaip Rusijos saugumui laiduoti reikalingas priemones, taigi, kaip sąlyga, kad Rusija galėtų pasitraukti. Tam JV nereikalavo jokių patikimų įrodymų... Kaip galima tokiais dalykais iš viso pasitikėti? Argi mes net su geriausiais draugais darydami finansines sutartis, nesišaukiame advokato, kad kiekvieną klausą būtų aiški ir kad būtų garantuotas saugumas? Rusija po šio klausymo neišvengiamai turėjo atsistoti tokiose pozicijose iš kurių ji tikrai užvaldyti Europą, jeigu kitomis priemonėmis jai nebus sudaryta atsvara”. Toliau D. Thompson konstatuoja, kad “Europa pati viena negali atsiginti, bet yra reikalinga, kad JV gintų”. Tokia padėtis be gėri negali būti pastovi ir patvari, ir JV žurnaliste sugestionuoja, kad turi būti sukurta europinė jėga sovietų agresijai atlaikyti. Implicite Dorothy Thompson samprotavimas įtaigoja mintį, kad tokią veiksmingą europinę jėgą vargiai ar bus imanoma neišstumu sovietų iš tų Rytų ir Vid. Europos pozicijų, kuriose jie yra įsikūrę. Tarptautiniu mastu tuo tarpu gyvo aktualumo teturi Rytų Vokietija, bet sovietus iš ten Londono Konferencijos nesekmė, rodo, ir einama.

(E).

PIRMOJI AUKA LIETUVAI IS KANADOS ATVYKELIŲ

Iš Washington, D. C. gautomis žiniomis, naujai Kanadon atvykusių lietuvių grupę, esančią Camp 73, Nipigon Lake Timber Co., sudėjo 186 dolerių auką bendriems lietuvių tautos reikalams.

Tai reikšmingas visais atžvilgiais faktas. Pavyzdingas mostas vertas širdingo aciu.

LAISVIEMS LIETUVIAMS

(Vertimas iš estų kalbos)

Ivairios priespaudos išblaškė didelę lietuvių tautos dalį po visą pasaulį, bet jos neistengė užgniaužti lietuvių atmintyje didingą Lietuvos praeitį ir skaiščios nepriklausomybės saulutės kuri trumpą laiką, tarp dviejų pasaulinių karų, spindėjo virš Lietuvos. Lietuvių Tautos istorijon ugnimi įrašyta vasario 16 dieną-Lietuvos nepriklausomybės atstatymo diena. Ta diena ne tik įamžinta Lietuvos istorijoje, bet ir plakančioje Lietuvių Tautos širdyje iš kur jos negalės jokia jėga išplėsti.

Mus estus likimas surišo su Jumis į vieną Baltijos jūros šeimą ir mes tapom broliais nežiurint skirtingos kalbos, nežiurint kad mūsų valstybės neturi bendrų kaimyninių sienų.

Dėlto lietuvių Tautos Garbės dienoje:—

Išvien su Jumis tylioje gedulo dienoje ir valandoje prisimenam tas aukas, kurias lietuvių tauta turėjo padėti šimtmečius tęsioje kovoje dėl laisvės.—

Išvien su Jumis, prisimenam lietuvių, kurie turi pakelti jungo kančias Jūsų daug vargo mačiosioje tē-

TORONTO KARDINOLAS VASARIO 16 ISKILMESE

(Iš Vasario Šešioliktosios minėjimo Toronto)

Toronto lietuviai, didžiulėje ukrainiečių salėje (Bathurst st. 404), bendromis jėgomis (išskyrus komunistus, jie, vis dėl to keletas, programos pažiūrėti buvo atėję) surengė įspūdingą Vasario 16 minėjimą. Trisdešimties Nepriklausomos Lietuvos metinių minėjimas buvo atkeltas į vasario mėn. 14 d. ir tuo sudarė galimybę dalyvanti beveik visiems Toronto kolonijos lietuviams. Platesnis šventės pasiruošimo garas sutraukė tautiečius net iš tolimesniųjų apylinkės vietų. Čia matėsi svečių iš Delhi, Hamil'on, Rodney ir Tillsonburg. Jie atvykdami į didžiąją šventę, pasiėmė ir savo naujai atvykusius artimuosius. Įskaitant ir pastaruoju metu atvykusius į Torontą, didžiulėje salėje namazą dalį sudarė "nanjiejai kanadijonai".

Didžiausią šventės minėjimo efektą sudarė torontiečiams padovanojimas lietuviškos trispalvės, kurią iš Tėvynės, idiomomis aplinkybėmis atsivežė lietuvis M. Šneideris. Padovanotoji Vilniaus Vadavimo Sąjungos vėliava, Nepriklausomybės laikais priklausė Alytaus skyriui. Užėjus bolševikmečiui, visų organizacijų turtas buvo perduotas komjaunuoliams ir profsąjungoms. V.V.S-gos narys, M. Šneideris, matydamas kaip yra naikinamas, per ilgus metus įgytas organizacijų turtas ir, iš vieno įtakingo pareigūno išgirdęs, kad iš V.V.S-gos vėliavos dar bus galima antus pagaminti, nutarė brangų lietuvių Tautos simbolį paslėpti ir išsaugoti.

Šiuo metu, Vasario 16 minėjimo proga, dalinai dėkodamasis už savo laimingąją kelionę į laisvąją Kanados kraštą, M. Šneideris brangųjį turtą padovanojo torontiečiams. Ta proga gavosi jaudinantis momentas, kada didžiosios Nepriklausomybės šventės proga, dalyvaujant pilnutėlei salei žmonių, senai buvęs DP (tikro broliu atsikvietas Kanadon) gražųjį Lietuvos simbolį įteikė Lietuvių Tarybos skyriui. M. Norkus priimdamas istorinę dovaną, šalia gilių padėkos tauriam lietuviui, pareiškė viltį, kad ši trispalvė, vieną gražią dieną suplėvesus laisvame Gedimino Pilies bokšte Vilniuje.

Nepriklausomybės šventės minėjimą pradėjo J. Mieliauskas, pasakydamas turiningą kalbą, kurioje nušvietė erškėčiuotus Lietuvos kelius į laisvę ir pabrėžė, kad visais sunkesniais Tėvynės momentais tūkstančiai partizanų išėjo lieti kraują už savo Brangiąją Tėvynę.

Toliau lietuviškai kalbėjo Lietuvos Garbės Konsulas Grant-Suttie. Jis atsiprašęs už netaisyklingai tariamus žodžius, pasidžiaugė, kad jis galėdamas dalyvauti lietuvių Tautos šventėje, tiki tikrąją tiesą, kuria vadovaujantis Lietuva taps laisva.

P. Štuopis kalbėdamas apie Nepriklausomos Lietuvos gyvenimą, nušvietė jos pažangą ir pasiektus laimėjimus.

Latvių konsulas Mr. Bryson savo sveikinimo žodyje pabrėžė, kad trys Pabaltijos broliškos tautos eina panašiu vargo keliu. Jo įsitikinimu tas kelias pagaliau pasibaigs ir trys kaimynės prie Baltijos krantų vėl išvys laisvę.

Lietuvių parapijos klebonas Mc. Gavney ir kun. Rudinskas savo kalbose kvietė lietuvius telktis apie katalikų Bažnyčią, nes tik su Aukščiausiojo pagalbos ir gražių tarpusavio bendradarbiavimo bus atgauta Tėvynės laisvė. Raštu ganti sveikinimai iš estų komiteto, Ontario provincijos premjero Mr. Drew ir Toronto miesto majoro Mr. Robert H. Sauder. Tenka tik apgailestanti, kad minėjimo kon-

Jo Eminencija James C. McGuigan Torontos kardinolas, didelis lietuvių užtarėjas ir draugas. Vasario 16-tosios torontiečių svečias.

feruotoja p. Indrelienė dalyvanjančiųjų nesupažindino su sveikinimų turiniu.

Sveikinimams pasibaigus, Kanadon naujai atvykęs A. Narbutas, dabar vadovaujantis naujai sudarytam vyrų chorui, pasirodė su gyvuoju paveikslu "Pavergtoji Lietuva". Talkininkaujant vyrų chorui buvo pavaizduota dabartinė Lietuva, jos kančios, kovojančių partizanų vargai, simbolinis knygnės ir "Vargo mokykla".

Trumpa M. Norkaus kalba, kurioje jis buvęs DP nušvietė Tėvynės padėtį paskutiniaisiais metais, pirmoji — oficialioji minėjimo dalis buvo baigta.

Meninėje dalyje, programoje pažymėtas Br. Marijošius. Vilniaus Filharmonijos ir Kauno Didžiojo Teat'ro solistas, akomponuojant L. Pociui, padainavo keletą dainų. Scenoje pasirodė vietinė lietuvių Sofija Užmeckienė, ji, akomponuojant pieninų jos dukrelei, solo išpildė lietuviškas dainas. Neskaitant pirmųjų mažos nesėkmės, su apgailestavimu tenka prisipažinti, kad programoje ištituotą solistas nublanko prieš eilines, kaip tokių, moters pasirodymą. Programa paivairino P. Petraitis padėklamuodamas ketetą P. Babicko eileraščių. Pabaigai pasirodė "Aušros" choras vadovaujamas P. Motiejūno. Senųjų lietuvių gerai susidainavęs, kietos dirigento rankos valdomas choras, pasirodė kaip gerai susicementavęs, lietuvišką dainą propaguojantis vienetas. Tai nemažai darbo ir pastangų pareikalavęs Toronto lietuvių gražios, iniciatyvos vaisius. Choras padainavęs keletą Vanagaičio, Naujailio, Simkaus ir Tilevičiaus kūrinių, žiūrovuose susilaukė šietą pritarimą.

Baigiant minėjimą, visiems pritariant, choras sugiedojo Lietuvos himną. Sig. Meškuitis.

Apie pirmąją dalį-Vasario Šešioliktosios iškilmingą minėjimą salėje-buvo plačiai užsiminta aukščia. Šiuo kartu norima išsamiau aprašyti apie Vasario 16! minėjimo antrąją dalį; iškilmin-

gas, už laisvę laikomas, pamaldas Toronto lietuvių parapijos bažnyčioje ir apie dalyvavimą jose lietuvių visuomenėje gerai žinomo lietuvių reikaluose nuoširdaus užtarėjo, Torontos kardinolo, James C. McGuigan.

1. ISKILMINGOS PAMALDOS BAZNYCIOJE

Ižengiant, laiminant žmones, aukštajam Ganytojui į Torontą lietuvių sausakimšai lietuviams užpildytą bažnyčią, parapijos korus giedojo "Marija, Marija". Pasimeldus kardinolui prie altoriaus laiptų ir užėmus jam vietą parengtame soste, prasidėjo iškilmingos mišios, laikomos už Tėvynės laisvę ir žuvusius lietuvius intencija. Šv. Mišias celebravo kun. J. Tadarauškas, asistuojant lietuviams kunigams V. Rudzinskui ir P. Ažubaliui.

Laike pamaldų, buvo pasakyti du pamokslai. Lietuvių kalba pamokslą sakė kun. P. Ažubalis, pritaikindamas šventės proga iš psalmės paimtą moto: "Salus populi ego sum" — Aš esu tautos išganymas!

Po lietuviškojo pamokslų, iš sosto pakyla Jo Eminencija Kardinolas ir, savo tėvišku balsu, nuoširdžiai prabilsta į lietuvių tikinčiuosius.

Jo Eminencija nuoširdžiais žodžiais sveikina šios reikšmingos, Vasario Šešioliktosios, dienos iškilmių progą ir ugingai skatina lietuvių pasitikėti aukštaisiais idealais, kurie yra nemirtingi, kurie visada nugalė miteriją. Garbingasis Svečias pareiškia tvirtą savo įsitikinimą dėl ateities laisvės Lietuvai, ko iš visos širdies jis kultūringajai lietuvių tautai ir kuo greičiausiai pasiekti linki.

Galiausiai, vyriausiasis Torontos arkivyskupijos Ganytojas viešai praneša vieną, jau seniai lietuvių visa širdimi lauktą dalyką, kad Torontą lietuvių parapija greitai laiku turės lietuvių kunigą, kurį jis iš Europos yra asmeniškai persikvietęs.

Prieš užgiedant po mišių Lietuvos Himną, Jo Eminencija suteikia gany-

tojišką laiminimą visiems susirinkusiems bažnyčioje, o taip pat visai lietuvių tautai.

2. BENDRI PUSRYCIAI PARAPIJOS SALEJE

Po pamaldų bažnyčioje, aukštasis lietuvių Svečias, lydimas savo sekretoriaus, monsr. F. Allen, parapijos klebono, trijų lietuvių kunigų ir visų lietuvių, vyksta į parapijos salę, kur parapijos komiteto su iniciatyva lietuvių kunigų, yra paruošti pusryčiai. Užkandžių metu, Kardinolo garbei prasideda nepaprastai kultūringa meninė dalis.

Pradžioje parodomas gyvasis paveikslas: "Pavergtą Lietuvą". Jame vaizduojami sekanti paveikslai: knygnės, Vargo mokykla ir sužeisti lietuvių partizanai. Gyvųjų paveikslu užpakalyje pasirodo Toronto puikus vyrų choras, vadovaujamas A. Narbuto. Ilgoje, melankoliškoje dainoje, kuri užpildoma dėklomacija ir dainomis, vaizduojama žiauri lietuvių dabarties vergija, laisvės kovos ir ateities laisvės vizija. Ta ilga, liūdna melodija, primena pranašo Jeremijo raudas, apdainuojant savo tautos nelaimių ir džiaugsmų vizijas.

3. KARDINOLAS SLUOSTOS ASARAS

Bebaigiant minėtą dainuoti dainą, kada choras dainuoja apie Lietuvos ateities laisvę nuo, viename gyvajame paveiksle pančiais sukaustytos lietuviškos, vaizduojančios pavergtą Lietuvą, krenta nelaisvės rėžiniai, o jų vietoje pakyla trispalvė lietuviškoji laisvės vėliava. Didysis Svečias, matomai, šios jaudinančios scenos pats, nors ir nelietuvis, yra labai paveikiamas. Per jo veidus nurieta keletas liūdesio ir užuojautos asarų. Pradžioje jis bando asaras dalyviams nepastibimai pašalinti, bet tenka panaudoti pagaliau net ir nosinę...

Po šių gražių gyvųjų paveikslų, seniai gyvuojas Torontą "Aušros" choras, vadovaujamas jo nenuilstamo dirigento Pr. Motiejūno, labai vykusiai sudainuoja keletą tautinių dainų: Ar žinai, mano brolyti; Eipasaui, Sudiev. Lietuva; Laisvės daina.

Aukštasis Svečias žavisi meniškai užpildyta lietuviška daina. Tai matyti iš jo veido ir nuoširdžiausių rankų plojimų.

4. ANTROJI KARDINOLO KALBA

Pasibaigus užburiantiems horo paskutiniams aidams, Kardinolas atsistoja ir bičiuliškai prabyla į horą ir į visą visuomenę nepaprastai nuoširdžiais žodžiais. Pirmiausia jis kuo nuoširdžiausiai dėkoja rengėjams už taip kultūringą ir gražią jo garbei surengtą programą. Jis reiškia didelį susidomėjimą lietuviškais tautiniais drabužiais ir nemažiau melodingomis tautinėms dainoms. Tada aukštasis Ganytojas ypač atkreipė savo dėmesį į naują į Kanadą iš Europos atvykusius lietuvius.

— Nuoširdžiausias wellcome jums, naujai atvykusieji į Kanadą pas mus! Nepamirškite betgi jus čia ir savo Tėvynės Lietuvos, kalbos, tradicijų ir ypač tėvų tikėjimo. Likite visada ištikimi ir savo tėvynei. Patirimas rodo, kad tie čia gyvena iš seniau, lietuviai kurie iki šiol yra išlikę geri Lietuvos vaikai, yra ištikimi ir Kanados piliečiai, ir atvirkščiai! Tie, kurie nelinki jūsų tėvynei laisvės, nepasitenkino ir čia... Jus, naujai atvykę į šį kraštą nepamirškite savo močiutės išmokytos maldos ir tradicinio lietuvių tautos gilaus tikėjimo. Aš jums pasakau vieną nesugriaujamą tiesą, pakeltu tonu pabrėžia Jo Eminencija, kad tik pasitikėjimas

Dievu, ir tik pasitikėjimas Dievu, jums padės pakelti, nepalaužiant jūsų idealizmo sparnų šių dienų jūsų Tėvynės ir jums asmeniškai daromas neteisės. Ir tik visų tautų likimą tvarkanti galingoji Apvaizda vėl, galės garbingai lietuvių tautai gražinti laisvę.

Baigdamas savo ilgą kalbą, mylimas Svetys tarė: "Aš laiminu jūsų Tėvynę Lietuvą, aš laiminu garbingos praeities lietuvių tautą, aš laiminu visus jus čia, visus lietuvius Tėvynėje ir nelaimingoje tremtyje. Aš meldžiuos už jūsų laisvę ir jus. Ir aš tvirtai tikiu, kad, kaip jūsų parodytame gyvajame paveiksle, jūsų tautai nukris greitu laiku piktos vergijos pančiai, ir Lietuvai pakils laisvės vėliava.

Po Eminencijos kalbos, ilgai tęsiasi nepertraukiamos džiaugsmo ir padėkos ovacijos. Tuo tarpu, kardinolas McGuigan asmeniškai įsimašo į publiką, kalbina pavienius asmenis ir tiesia pirmasis jiems savo ranką. Ypač, jis domisi naujai atvykusiu lietuvių dvasine ir materialine padėtimi, ragindamas svetimame krašte nenutolti nuo tų idealų, dėl kurių jiems teko pasirinkti tremtis ir dėl kurių šiandieną vergiją kenčia lietuvių tauta.

Paviešėjęs lietuvių tarpe apie trejatą valandų, didysis svečias pamažu pradėjo atsiveikinti. Vel milžiniškos ovacijos. Horui vadovaujant, visi lietuviai Eminencijos asmeninei laimei sugieda Ilgiausi, Gražiausi ir Laimingiausi metų, o po to tris kartu nuoširdų Valio. Ovacijų jūroje, besišypšdomasis ir mojuodamas ranka, lydimas kunigų, pamažu garbus Svečias išnyksta...

Išvykus Kardinolui, dar ilgai vietos lietuviai, sėdėdami būreliais už stalų, tarpusavyje džiaugėsi Vasario Šešioliktosios šventės iškilmingumu ir savo dvasiniu pakilimu. Torontiečių manymu, tokių triumfalių Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimų, kaip šimet, Torontą dar neikuomet nėra buvę.

Tikėkimės, Torontą lietuvių tautinių ir religinių idealų atgimimu!

K. P. Ažubalis.

IS TORONTO

Toronto "The Globe and Mail" vasario mėn. 6 d. laidoje praneša apie YWCA'os įrengtą poilsio ir laisvalaikio praleidimo vietą naujai atvykusioms DP mergaitėms. Atidarymo vakaras (vasario mėn. 5d.), šalia jaukios nuotakos buvo paivairintas kukliomis vaišėmis, kurias parengė čia dalyvavę kanadietės.

Šiuo gražiu žygiu YWCA (Young Women's Christian Association) suteikia progą mergaitėms laisvuosius vakarus (trečiadienį ir ketvirtadienį) praleisti savo tarpe. Čia jos galės pasikalbėti savo gimtąja kalba, pasidalinti įspūdžiais apie naują Tėvynę, pažaisi stalo tenisą ir groti ant piano. Kaip laikraštis pažymi, šiuo metu Torontą jau yra 50 mergaičių atvykusių namų ruošos darbams Kanadon.

Svarbiausias naujųjų ateivių rūpestis — galimai greičiau išmokti anglų kalbos pamokas. Tačiau šiek tiek sukartus savaitėje įvykstančias anglų kalbos pamokas. Tačiau šiek tiek susikalbėti jos moka, nors dalis yra atvykusi vos prieš vieną savaitę. Didesnioji dalis Kanadon atvyko prieš keletą mėnesių.

Toliau straipsnyje aprašoma viena 22 m. lietuvių, kuri, šalia gimtosios ir anglų kalbos, moka dar keturias kalbas. Baigusi nemų ruošos darbo prievolę, ji svajoja mokintis mašinraščių ir stenografijos.

Straipsnis pailiustruotas nuotrauka, kurioje matosi keletas mergaičių prie pianino. Jų tarpe yra dvi lietuviškos atvykęs Kanadon sausio mėn. 13 d.

Sim.

ZINIOS

LONDONAS PASIRUOSES SUTIKTI PRIESO ORLAIVIUS

Anglų karo vadovybė nusprendė sumobilizuoti pilną apsaugą Londonui iš oro, kokia buvo pereinamo karo metu. Visi prieš-lėktuviniai aliarmai arba sirenos peržiūrėti ir sustatyti savo vietose. Kanuolės, aprūpintos naujaisiais instrumentais taipgi paruoštos. Pasak anglų spaudos, nors niekas karo nelaukia, tačiau atsarga kaulų nelaužo.

NORI APZIURETI RUSU ZONA VOKIETIJOJE

BERLYNAS, vas. 19 — J. A. Valstybės ir Anglija pareikalavo teisės padaryti inspekciją visos sovietų zonos Vokietijoje demilitarizacijos programos. Tas reikalavimas buvo atsakymas į Rusijos užsispyrimą išgauti teisę apžiūrėti laivyno bazes britų zonoje.

Reikalavimai buvo padaryti alijantų kontrolės tarybos koordinacijos komisijos posėdyje. Rusai kaltino vakarų alijantus trukdymu demilitarizacijai. Nebuvo prieita jokio susitarimo.

ATVIRI ZODZIAI

Bulgarijos Ministeris Pirmin. Dimitrovui pasiūlius Parlamente naują biudžetą, Bulgarijos opozicijos grupė (devyni socialistai) atsisakė balsuoti už biudžetą. Tada Dimitrovas opozicijos atstovams pasakė:

„Dešimts kartų aš perspėjau jūsų draugus iš Petkovo grupės. Jie nepaklausė. Jie buvo palaužti ir jų vadas yra po žeme. Jūs privalote apsigalvoti ar jūs norite dalintis likimu su jūsų draugais užsienio agentais ir Bulgarijos priešais. Jeigu jūs nesate buvę protingi praeityje ir nebandote atgauti protą, jūs būsite liaudies pamokyti taip, kad atsiminsite iki susitiksite su šv. Petru.“

Priminęs Vakarų Valstybių bandymus gelbėti Petkovo gyvybę ir dabartinę opozicijos pareiškimą, Dimitrovas paklausė:

„Kodėl jūs darote tokį pareiškimą.“ ir tuoj pat pats atsakė — „Aš pasakysiu jums kodėl, nes jūs girdite iš užsienio radiją, kad Viduržemio jūroje Jungtinės Amerikos Valstybės turi laivyną, kad truputis Amerikos kariuomenės ruošiasi atvykti į Graikiją, ir kad kažkas yra ruošiamas prieš Bulgariją ir jos vyriausybę. Iš to kyla jūsų silpna drąsa, kurią jūs dabar parodėte. Ir tai yra jūsų užsieninė gramafono plokštelė.“

Naujojo karo ir mūsų krašto puolimo grėsmė tėra tik bauginimas. Nesitikiškite karo, nes jūs būsite pirmieji, kurie nudegs savo pirštus.“

(B.L.)

AMERIKOS KOMUNISTAI GALI LAISVAI VYKTI I STALNO ROJU.

„Vienybėje“ Nr.46, 1947.XI.14 rašoma: JAV įsisteigė American Anti-Communist League, kurios tikslas duoti visiems JAV komunistams važiuojantiems į Maskvą, pirmos klasės laivo ar lėktuvo bilietus veltui. Užtai tikslai reikalauja atsižadėti Amerikos pilietybės ir pasižadėti niekados daugiau nebegrižti į JAV. Ši sąjunga yra pasiūšusi ir gali tuo būdu pagelbėti kiekvienam JAV komunistui įgyvendinti savo širdies svajones: patiems paragauti laimingesnio gyvenimo Stalino rojuje.

Tremtiniai Vokietijoje Drąsėja prieš Sovietų Politrukus

Sausio 22 į vieną Baltiečių ir Ukrainiečių stovyklą, kur gyvena ir per

1000 Lietuvių, atvyko Sovietų Sąjungos kariuomenės politrukas pulkininko uniformoje, lydimas Amerikiečių MP. Atrodo kad jo atvykimo tikslas buvo pasikalbėti su stovyklos vadovybe repatriacijos reikalais ir paraginti tremtinius grįžti namo.

Tuo laiku, kai politrukas viešėjo pas stovyklos komendantą, tremtiniai užmezgė kalbą su jo šoferiu Rusu. Iš jo patyrė, kad politrukas atvežęs daug propagandinės literatūros Latvių kalba. Kai šoferis atsitolino kiek nuo mašinos, propagandinė literatūra atsidūrė į DP rankas. Netrukus ji buvo padegta. Tuo metu tremtiniai apvertė jų nekenčiamą politruko mašiną, kuri užsidėgė vietoje nuo degančios literatūros. Nors buvo tuojau iššaukti ugniagesiai, mašina visiskai sudegė. Politrukas pasislėpė ir daugiau nebesirodė. Pranyko ir jo šoferis. Kilusį triukšmą tuojau likvidavo atvykusi karinė Amerikiečių policija. Vienas jų turėjo filminį aparatą ir visą įvykį nufilmavo.

Tokiu būdu tremtiniai atkeršijo Rusų politrukui, kuris važinėjo su misija grąžinti juos namo. Reikia tikėtis, kad po šio įvykio politrukai bus atsargesni ir daugiau nebekiš nagų ten, kur jų niekas nekviečia.

KOMUNISTU “MEDZIOKLE” IR KANADA

Stalino agentams (nepiliečiams) vis dėlto darosi pusėtinai karšta. Jų apie dvidešimt (pačių žymiųjų) tam tikri vyriausybės organai suėmė deportacijai. Daug kitų slapstosi arba sprunka į Meksiką, Kanadą ir kitur.

Kanados vyriausybė, kaip pranešama, ieško kelių, kaip sulaukyti komunistus nuo veržimosi į Kanadą. Esą Jungtinės Valstybės pradėta „komunistų medžioklė“ ir kai kurie vėliausiu laiku kongreso prarasti įstatymai verčia komunistus bėgti į Kanadą, kuriai tie „paukščiai“ taip jau nėra pageidaujami.

Ar nebūtų gerai, jei Jungtinės Valstybės ir Kanada bendrai susitarų veikti Stalino agentų reikalui, nes jie abiems kraštams yra pavojingi. Abiejų kraštų santvarkas komunistai nori sugriauti ir stalinieškus sovietus įsteigti.

(D.)

DAR VIENAS KOMUNISTAS ATVIRTO

Buvęs Amerikos komunistų partijos centro komiteto narys, George Hewitt, pasitraukė iš partijos ir dabar pasakoja valdžiai partijos sekretus. Imigracijos viršininkai pakvietė jį, kaip liūdininką deportacijos byloje prieš graikų komunistų laikraščio bendradarbį, Peter Harisiades.

George Hewitt sako, kad Amerikos komunistai gaudavo instrukcijas iš Maskvos ir po 1940 m., kai jie nutarė neva nutraukti ryšius su Kominternu. Tas instrukcijas kartais atnešdavo „Eisler“ (matyt, tai Hans Eisler, kuris dabar yra laikomas Ellis Island'e deportavimu).

Buv. komunistų partijos viršininkas pasakė matęs, kaip 300 komunistų buvo mokomi „kariauti, rengti demonstracijas ir statyti barikadas“ partijos centro patalpose New Yorke.

Šita ex-komunisto „išpažintis“ patvirtina seniai žinomą dalyką, kad komunistai yra ne politinės partijos nariai, o svetimos valstybės agentai ir sąmokslų dalyviai prieš šios šalies valdžią. Ką jie skelbia viešai, tai tik publikos akims apdumti. Tikroji jų veikla eina slapta.

Liberalai, kurie kovoja už komunistų „teises“, to nenori suprasti.

„Naujienos“.

MILIONIERIUS VEDE PAPRASTA LIETUVAITE

Praeitais savaitės gale įvyko nepaprastai didelė Sensacija, kai visa Amerikos spauda, pašvęsdama ištisus laikraščių puslapius, aprašė multimilionieriaus Winthrop Rockefeller su Ieva Paulėkaite vedybą.

Ievutės tėvai — Julius ir Ieva Paulėkai — ėmė šliubą šv. Kazimiero Tiems, kurie gėdisi esą lietuvių kilbažnyčioje Pittsburghe, 1915 metais. Mės ar kad jų tėvai prasišokai, ne kartą pakeitę savo pavardes, prie tautybės neprisipažįsta.

Paulėkaitę šiuo žvilgsniu tenka sveikinti, kad ji nei tėvų nei lietuvių bės neišsivadėjo.

Laimės šiai jaunai porai, aišku, linki visi, tame skaičiuje ir mes, lietuviai. Kanadiečiai. (L.Ž.)

AMERIKOS KOMUNISTAI JAU BEGA I KANADA

OTTAWA. — Kanada, kur komunistų partija dar gali teisėtai veikti, labai susirūpino, kaip sulaukyti komunistų įvažiavimą. Kanados premieras pranešė apie tai, kai senatorius Taft pareiškė, būk Taft-Hartley įstatymas verčia komunistus bėgti Kanadon.

Imigracijos atstovai sakė, kad Amerikos unių organizatoriai, kurie yra komunistai, yra įvažiavę Kanadon ir aktyviai dalyvauja darbo klausimuose.

Helsinki. Švedų prof. Bernen, vėžio ligų specialistas, grįždamas iš Maskvos pasakė, kad jis gydęs Rusijos maršalą, bet ne Staliną.

Londonas. Britanijos vyriausybė sutiko leisti Jungtinėm Amerikos Valstybėms atidaryti karo laiko aerodromą Mellaka prie Tripolio, Šiaurės Afrikoje, transporto susiekimui. Tas įgalins Amerikos oro laivynui patogiau susisiekti su Graikija, ir Artimaisiais Rytai.

Ankara. Turkijos Užsienių Reikalų Ministeris pareiškė, kad Turkija nori priimti 7,000 D.P.

Portsmouth. Anglų-Irakų draugiškumo sutartyje, kurią pasirašė Užsienių Reikalų Ministeris Bevinas ir Irako Ministeris Pirm. S. Saleh Jabr, numatyta įsteigti Anglo-Irako jungtinę gynybos tarybą. Abi šalys pasižada ateiti viena kitai į pagalbą, karui ištikus. Pavojaus atveju abu kraštai sutars dėl reikalingų gynybos priemonių. Iki įsigalios visos taikos sutartys, Irako vyriausybė leis R.A.F. operacijoms vienetais naudotis Irako oro bazėmis, kartu su Irako oro pajėgomis.

VAŠINGTONAS. JAV-bių Komunistų Partijos Centro komiteto narys A. Bittelman buvo suimtas ištrėnimui. Teisingumo Departamentas nurodo, kad Bittelman yra rusas; jis gyveno New Yorke nuo 1931 metų ir naudojosi 14 slapyvardžių. Jo tikslas buvęs mokytis ir patarti kokių būdu nuversti JAV-bių vyriausybę.

PARYŽIUS. Vidaus reik. ministerija tiria pranešimą apie slaptą ginklų nuleidimą parašiusiais iš lėktuvų vidurinėje Prancūzijoje. Manoma, kad numestus ginklus pasiima komunistai.

BELGRADAS. Britanija įteikė Jugoslavijos vyriausybei griežtą notą, kurioje yra atmetami Jugoslavijos kaltinimai dėl Anglo - Amerikiečių administracijos laisvoje Triesto teritorijoje.

LONDONAS. Britanijos gen. štabo viršininkas marš. Montgomery buvo išvykęs Vokietijon pasitarimams su kariuomenės vadu Britų zonoje.

Prancūzų gen. štabo virš. gen. Revers atvyksta Britanijon, kur bus Karo Tarybos svečiu.

Amerikos jūrų pajėgų Viduržemioje ir Rytų Atlante vadas adm. Conolly išvyko į Vašingtoną į pasitarimus su adm. Denfield.

MASKVA. Į Maskvą atvyko Lenkijos min. pirm. Cyrankiewicz, vice-pirm. Gomulka ir Pramonės min. H. Minc, tikslu sudaryti 5 metų prekybos sutartį. Delegaciją priėmė Stalinas ir turėjo ilgą pasikalbėjimą. Manoma, kad pasitarimuose buvo paliesta daugelis politinių klausimų.

LONDONAS, vas. 19 d. — Išaiškinta, kad 16 Europos valstybių socialistai noriai remia Marshallo planą Europos ūkiui atstatyti.

Darbiečiai kreipėsi į 15-kos valsty-

bių socialistų partijas, prašydami jas imti vadovybę Marshallo planui prarasti, kad reakciniai elementai ir vėl neisigaltėtų kai kuriuose kraštuose.

PRAGA, Čekoslovakija, vas. 20 d. — Pragos radijas praneša, kad trijų demokratinių partijų ministrai šandien įteikė premjerui Eduard Benešui atsistatydinimo pareiškimus. Čekoslovakijos demokratinių partijų vadai ir visuomenės sluoksniai kelia didžiausio susirūpinimo, nes demokratijai susidarė nepaprastai didelis pavojus.

Ministerių kabinetas negalėjo susitarti dėl policijos. Vidaus, reikalų ministeris komunistas savinasi sau nepaprastai didesnę teisę, policiją jis vartoja politiniams pūšams naikinti. Kabinetas norėjo suvaldyti komunistinį vidaus ministerį, bet jis reikalauja dar didesnių teisių.

KIEK GYVENTOJU SOVIETU SAJUNGA DEPORTAVO ?

(Elta) Šveicarų laikraštis „Die Vochenzeitung“ spalio 29 d. įsidėjo dr. Eugen. Th. Rimli instuktųvų straipsnį su duomenimis Sovietų Sąjungos suorganizuotai tragedijai pavaizduoti:

„Jau du pasauliniai karai buvo vesti laisvės ir tautų apsisprendimo vardu. Ir vis dėl to nori atrodyti, kad kraujas buvo veltui pralietas, nes — tik pasidairykim po pasaulį: vėl dešimtys tautų ir genčių skundžiasi, kad sutrepiama jų laisvė, kad išprievartaujamas jų savitas gyvenimas, jų gyventojai išgabenami ir apiplėšiami.“

Nebus pasaulyje ramybės, kol prieš tokius dalykus leidžiančią tvarką nesukils visų laisvųjų sąžinė. Jie turi reikalauti, kad politikai veiktų ne pagal jėgas, bet pagal moralės pažiūrą. Negalima iškilmingai skelbti Atlanto Chartos, kuri kiekvienam asmeniui šioj žemėj žada nuo baimės ir skurdo, ir kartu „dėl gerų diplomatinių santykių“ užmerkiamos abi akys, kai milijonų žmonių laisvė ir gyvybinės teisės mindomos po kojų. Negalima Europoje penkeris metus kovoti su tiranija ir po to spalvoto sioms Azijos ir Afrikos tautoms neduoti teisės į savitą gyvenimą. Negalima pasmerkti didžiosios koncentracijos stovyklos, kokio buvo Hitleris pavertęs Vokietiją, ir kartu būti sąjungoj su sovietais, kurie plačiąją Rusijos erdvę pavertė tokiu pat dideliu ir tokiu pat laikui kalėjimu ten gyvenantiems žmonėms ir tautom.

Stalinas, vokiečiam okupavus Rusiją atžagaria širdžia pasidaręs „kapitalistinių“ Vakarų galybių draugas, tada iškilmingai pripažino Atlanto Chartos principus. „Izvestijos“, jo organas, neseniai apskelbė: „Sovietų Sąjungos tarptautinė politika yra pagrįsta visų tautų, didelių ir mažų, teisių gerbimu ir jų nepriklausomybės saugojimu“.

Bet kaip atrodo iš tikrųjų? Mes galim atsakyti remdamies skaičiais, kurie ligi šiol buvo taip pat slepiami, kaip ir slaptosios sutarys tarp necionalsocialistinio trečiojo reicho ir sovietų diplomatijos. Mes nekalbėsime apie milijonus tų žmonių, kurie po caro valdžios nugriuvimo ir bolševikinės valdžios įvedimo Rusijon buvo „valstybės saugumo sumetimais“ sovietų išnaikinti, ištrėmti ar badu išmarinti dėl savo politinio nusistatymo, šeimos ryšių bei profesijos. Visas gi didžiausias revoliucijas lydi liūdnas reiškinys, kad jos kažkokio tariamo teisingumo vardu pridaro be galo daug neteisėbės. Prancūzų revoliucija kuri veik visose istorijos veikaluose paliko „didžiąją laisvės nešėją“, kaip žinom, nuo sovietinės neatsiliko. . . Bet tai, kas per pasaruosius aštuonerius metus vyko Kremliaus valdžios srityje, vyksta gadynėje, kada Sovietų Sąjunga stojo kovą „visų tautų teisių gerbimui ir jų nepriklausomybei apsaugoti“.

Prasidėjus karui Rusija pradėjo ligi šiol dar neregėtu mastu naikinti ir perkilnoti ištisas tautas.

1) Tuoj po rusų pajėgų įžygiavimo į Lenkiją, 1.1 milijonas lenkų buvo ištrėmti iš tėvynės, dešimtys tūkstančių nužudyti ir likusieji nugrūsti į laukinį Sibirą, kur didelė jų dalis baudžiavoj jau žuvo.

2) Baltijos valstybės smurtu įjungus į Sovietų Sąjungą, vien 1940-41 m. 65,000 lietuvių, 60,000 latvių ir 60,000 estų buvo išsiųsti į Sovietų Sąjungos poliarines sritis. Tasai naikavimo procesas nesulaikomai eina toliau. Šandien Baltijos respublikų svarbiausiųjų miestų tautybinis veidas yra visiškai pasikietęs. Jiems charakterį duoda rusai ir mongolai iš

(Perkalta i 7 p.)

DP KLAUSIMAS JV KONGRESE JAU KITOJ SVIESOJ

„Sunday News“ Iš Vašingtono praneša, jog JV „atstovų rūmų užs. reik. pakomisės rekomendavo šiaurės Europos tremtinius, kaip latvius ir lietuvius įkurdinti Aliaskoj. Pakomisio pareiškimu, tai būtų geriausia mūsų retai apgyvento pasienio apsauga nuo agresijos. Atstovai James Fulton (resp.), Jacob Davits (resp.), Joseph Pfeifer (resp.) ir Frank Chel (dem.), aplanke Europoj 150 stovyklų, pasiūlė JV įsileisti nespecifikuotą DP skaičių. Vien New Yorke mieste reikia 20.000 siuvėjų mokinių pareiškė Davitis, o visa tauta šaukaisiais tarnų namuose ir darbininkų ukiuose.

Komiteto pranešime primygtinai reikalaujama išleisti specialius imigracijos įstatymus įkurdinti DP JV, ypač Aliaskoj. Jame sakoma, kad ten reikalinga žmonių su ypatingais sugebėjimais ir tinkamumu. Komitetas taip pat rekomendavo-1) tuoj sušaukti tarptautinį IRO posėdį nustatyti 3 metų planą DP programai įvykdyti?2) uždrausti DP išrankiojimą-„Grietinės nugraibymą“ 3) uždaryti visas (be vienos) DP stovyklas. Italijoje iš dalies dėl komunistų infiltracijos į šiaurės Italijos DP stovyklas; 4) nuimti stovyklų spygliuotų vielų užtvargas; 5) nustatyti datą, po kurios daugiau DP JV nebeprims.

Komitetas rekomendavo neteikti Maršalio pagalbos kraštams, kurie neišsileidžia DP.

„New York Herald Tribune“ rašo, kad po to pranešimo klausimas jau nebeesąs“ ar bus istatymas DP įsileisti“, bet koks įstatymas būtų tinkamiausias“. Laikraštis reikalauja nebeatidėti, nes kiti kraštai išgraibstysią geriausius DP, kurių reikia ir JV. DP klausimas būsiąs vienas iš svarbiausių kongreso sesijos darbų.

“PREZIDENTUI” PALECKIUI

1941 metais, bolševikams okupavus Lietuvą, buvęs Sov. Sąjungos įgaliotas ministeris Podziakovas, Kremliaus įsakymu, sudaro komunistinę vyriausybę, kuri imasi atstovauti Lietuvos reikalus.

Į Respublikos Prezidento kėdę yra pasodinamas tūlas avantūristas ir ištikimas Stalino skalikas Justas Paleckis.

Tuojaus jis dedasi lig Lietuvos išlaisvintojais, iš buržuazinio jungo, kuris anot jo, buvo Lietuvą surakinęs milžiniškomis kalinio grandinėm. Jis didžiulioji. Lietuvos didumu nes ji prasideda nuo Baltijos jūros ir nusišėsia iki Juodosios jūros. Tokio didumo Lietuva, buvo maždaug prieš 500 metų, t. y. Vytauto Didžiojo laikais. Šiandien “prezidentas” vaizduoja save esantį lig Vytautu Didžiuoju. Tikrai Lietuva yra šiandien gan didelė ir tai viskas iš “prezidento” “geraširdiškumo”, kuriam nėra ir galo, nes sositinė yra Maskvoje, o lietuviai jau gyvena Sibire.

Už Tėvynės išdavimą, liks amžinai kalti paleckiai, gedvilai, sniečkai, vitkauskai ir kiti Stalino rojaus skalikai. Lai jie nepamiršta, jog nekaltai pralietas kraujas, šauks keršto iš dangaus, netik jiems, bet ir jų vaikų vaikams.

“Prezidentas” lig sapnuodamas giria dabartinę Lietuvos santvarką ir kiek įmanydamas išjuokia buvusius Lietuvos Nepriklausomybės laikus. Tikrai, tai gali daryti tik skalikai, kuriems Stalinas apmoka keletą rublių už jų lojimą.

Nieko nebus gerbiamieji raudonojo kromelio gerbėjai, pasaulis jau pažysta jus ir jūsų darbelius visai iš arti. Gi ir lietuviška patarlė sako, kad šuns balsas į dangų nenueis. Tad tai, prisiminkit gerai ir nepamirškite!

Ką gi dabar veikia “prezidentas”? Atrodo, jog jau visus lietuvius apgyvendino plačioj tėvynėj-Sibire, o į Lietuvą privežė užtektinai rusų, kuriuos apgyvendino išvežtųjų ūkiuose, bei namuose ir dar davė jiems, tas pačius lietuviškas pavardes, kuriomis anksčiau vadinosi išvežtieji. Tad dabar “prezidentas” ieško sau naujų aukų mūsų tremtinių tarpe, ir rašo mums net su ašaromis aplaistytus rašinius ir prašo grynai į Tarybinę Lietuvą, kurioje gyvenimas anot jo, žydi kaip raudonos rožės. Kitą kartą “prezidentas” kiek įmanydamas mus šmeižia ir išvadina prakeiktais šunimis ir panašiai. Tai yra rusiškas kasdieninis reiškinys, net ir “ponas” Višinskis Saugumo Tarybos nesidrovi taip pasielgti. Tai ką bekalbėti apie tuos ištikimai tarnaujančius “prezidentus”.

Nieko nepadarysi, jau jų toks amatas, gi šuo neturi kito darbo, o tik loti. Juo jis daugiau loja, juo jam šeimninkas yra geresnis ir duoda daugiau ēsti. Nesenai “prezidentas” yra parašęs knygele, pagal Stalino užsakymą, kuri vadinasi: “Kelias į Lietuvą atviras.” Čia jis gan gražiai rašo, bet man rodo, kad pavadinimas šiai knygelei truputį nėra tinkamas. Jeigu jis būtų užrašęs: “Kelias į Sibirą atviras”, tai tikrai būtų -00% teisinga.

Toliau “didysis” autorius rašo, kad mes tremtiniai esame čia vakaruose išmėtyti po šiukšlynus ir vargstame didžiausius vargus. Esame išbadėję, apdriskę, sušalę ir panašiai. Tad gal pasirūpintų tais lietuviais, kurie jau garbingasis “prezidentas” pirmiau

vargsta nuo 1941 m. ten toli Sibiro tundrose. Tad jei jis jau toks geras, gal gali tuos pirmiau sugąžinti į namus. Omes dar pakol kas čia vakaruose nekenčiame šalčio, ir dar turime šilmos, o tuo tarpu Sibire jau 40°.

Tad gerbiamasis “prezidente” skubėk gražinti lietuvius iš Sibiro, o vėliau tik pasirūpink mumis. Ir jeigu tu taip padarytum, tai mes tau būtume labai dėkingi. Bet atrodo, kad yra ne taip. Tu mūsų tikrai nesigaili ir jeigu galėtum, tai visus per vieną dieną pasiųstum į Sibirą, kaip pasiūtusius šunis. Atrodo netik tu tai supranti, bet ir mes suprantam, kad mes esam tie gyvieji liūdininkai kurie jau esame matę tavo ir tavo didžiojo tėvo sukurtąjį rojų žemėje ir jo darbus bei vaisius mūsų Tėvynėje. Mes

esame dar neužmiršę Praveniškių, Rainius, Telšius ir kitas Lietuvos vietoves, kuriose nubėgo daug nekalto lietuviško kraujo, tik už tai, kad jis per daug mylėjo savo tėvų žemę.

Aš nepamiršau ir to, kad tu “prezidente” dar 1941 m. būtum mane ir mano namiškius išvežęs į Sibirą, bet nesusipėjai, tai sutrukdė karas. Ir šį savo jodošį darbą įvykdei per antrąją okupaciją, kurios aukomis tapo ne tik mano tėveliai ir dvi sesutės, bet dar dešimtis tūkstančių atskyrė nuo Tėvynės ir ištėrėmei į Sibirą.

Gi sakoma, kad laikas yra geriausias gydytojas ir jis užgydo didžiausias žaizdas, bet šių žaizdų kurias tu padarei mano Tėvynei ir man, neužgydys niekas. Aš mirsiu, — man žemėn užpils akis, bet nepamipšk, kad po manęs gyvens dar mano vaikai!

Kazys Suvalkietis.

ORGANIZUOJASI LIETUVIAI SPORTININKAI

Dažnai paskaičius įvairius lietuvių leidžiamus laikraščius, susidariai vaizdą, jog naujai atvykusieji emigrantai nors ir dirbdami taip sunkų jiems neįprastą miško darbą, ir nežiurdami jokio fizinio nuovargio, visgi suranda liuoslaikio, kad galėtų kuo nors tą savo monotonišką gyvenimą paivairinti ir kartu parodyti, jog dabartiniai emigrantai nenustoja vilties ir yra pasiriję savo sunkią dalį nešti iki to laiko kada vėl galės grįžti laisvon tėvynėn Lietuvon.

Vieni, turėdami meninių gabumų, bando save reprezentuoti scenoje, kiti bando kurti įvairias tautiškų šokių ir dainų grupeles, kurios mums primena laisvos tėvynės laikus, o dar kiti jungiasi į Kanados sportininkų eiles.

Kadangi lietuviai 1937-1939 metais buvo iškovoję Europoje krepšinio meisterio vardą, tai daug atsirado jaunimo, kuris buvo užsidegęs šioje sporto šakoje. Nors Amerika yra krepšinio tėvynė, bet Lietuvoje krepšinis buvo tiek populiarus, jog tapo tiesiog tautiniu žaidimu.

Budami išeivijoje ir gyvendami tiesiog nežmoniško gyvenimo sąlygose, lietuviai nepamiršo jiems taip mėgiamo sporto ir jį pastatė atitinkamoje aukštumoje. Buvo tokių komandų, kaip antai: “Sarūnas” (dabartinis “Margis”), “Kovas” ir kitos, kurios amerikiečių — krepšinio favoritų buvo pripažintos stipriais vienetais.

Kada vyko emigracija Kanadon į emigrantų eiles pakliuvo ir sporto mėgėjų, kurie bando savo žaidimą ir čia pravesti.

Prieš kelias savaites LONG LAC Pulp & Paper Co. 20 — toje Kempėje gyvenantieji lietuviai įsteigė sporto klubą, kuri pavadino L.S.K.K. (Lietuvių Sporto Klubas Kanadoje). Buvo išrinkta valdyba, kuri pasiskirstė sekančiomis pareigomis:

Z. Malakauskas — klubo pirminkas, V. Laguckas — sekretorius, A. Stasiulis — stalo sekijos stalo teniso vadovas, St. Gureckas — Šachmatų sekijos vadovas ir Č. Mickūnas — krepšinio sekijos vadovas. Kiek sąlygos leidžia sekijų vadovai pradėjo savo veiklą.

Sausio 9-tą buvo surengtos draugiškos krepšinio rungtynės su GERAL

ton miesto komanda. Rungtynės laimėjo lietuviai įtikinančiu pergale rezultatu 80-36 (38-17).

Rungtynėse lietuviai krepšinininkai pasirodė labai puikiai, palikdami gera įspūdį žiurovų tarpe ir rungtynių atgarsiai plačiai atsiliepė vietinėje spaudoje.

Laike rungtynių ir po jų buvo palaikyti draugiški santykiai su kanadiečiais sportininkais, kurie 23-čiais sausio pakvietė revanšui. Po revanšo yra numatytos rungtynės su Port Artur ir Winnipeg miesto komandomis.

Iš viso šis, gal būt, pirmasis lietuvių sporto klubas Kanadoje, mano artimoje ateityje praplėsti savo gaires, kada daugiau sportininkų bus laisvi nuo darbo sutarčių, kurias dabar turi atlikti įvairiose firmose.

Sporto Mėgėjas.

WINNIPEG

PRANESIMAS KANADOS LIETUVIAMS

1938 metais Winnipege ir apylinkėse esančios lietuvių organizacijos, bendrai koperuodamos, su visų Winnipego ir ipylinkės lietuvių pritarimu, bendromis įjėgomis nusipirko namą adresu: 240 Manitoba Ave., Winnipege ir perremontavo į svetainę. Iki 1947 metų, svetainę naudojomės. Bet 1947 metais Manitobos provincijoje naujus svetainių, bei viešų užėgų patvarkymus išleisus, privertė daug ką pakeisti — pagerinti, tai ir mūsų — Winnipego Lietuvių Klubui svetainę palietė. O kadangi nauji patvarkymai tiek daug reikalavo, kad mums nebeapsimokėjo perremontuoti, tai buvome priversti pastatyti naują svetainę, o senąją palikti rūbų pasidėjimui ir bufetui. Naujos svetainės statybą kainavo virš \$10.000.00. Piningai sukelti paskolos pagrindais tarp lietuvių. Beabejonės, paskola, anksčiau ar vėliau turės būti gražinama. Mes neabejojame kad dabar Kanados lietuviai atjaus mūsų Winnipego lietuvių vieningą sutikimą ir ateis mums į pagalbą padėti naują svetainę apmokėti.

Pasveikinimus bei aukas malonėkite siųsti sekamai: Canadian Lithuanian Club of Manitoba, 240 Manitoba Ave., Winnipeg, Manitoba, Canada.

Klubo Komitetas

TREMTINIŲ VEDYBOS

Dr. Bonifacas Ramanauskas.

Vedybų reikalais paprastai mieliai šnekama linksmoje draugijoje. Bet tremtis verčia kalbėti apie vedybas ir spaudoj, nes šeima yra geresnis lietuvių laisvės laikytojas, negu piknikas. Dabar į Kanadą užplūdo pulkas lietuvių-vyrų ir mergaičių nevedusių, kurie norės sukurti šeimas. Skaitytojas pasakys-tegu susiranda žmoną ar vyrą ir vedasi. Bet man rūpi atkreipti dėmesį, kad tos vedybos vykdytų tarp tremtinių ir Kanados lietuvių. Į Kanadą atvyks daug tautiečių. Prileiskim, kad teoretiškai tarp tremtinių ir seniau Kanadoje gyvenančių lietuvių būtų sukurtos 2000 šeimų. Toks šeimų desantas atjaunintų visą Kanados lietuvių visuomenę per uošvijas, gimines, pažistamus. Už tokias vedybas reikia pavartyti aiškią propagandą. Nė vienas organizacijos, partijos, visuomenės, veikėjas tegu nenulipa nuo tribūnos nei seime, nei piknike neparagins tėvų ir jaunimo tokias vedybas skatinti. Dabar jau būtų laikas pradėti laiškais susirašinėjimo akciją, kuri vėstų prie pažinčių ir per jas prie vedybų. O pasirinkimas tremtinių atrepe yra puikus. Lietuvaitės prasilavinusios, studentės, ar baigusios mokslus. Vyrų studentai, baigę mokslus ir paprastų, sveikų, dorų ir gražių vyrų. Ir vienai ir kitai pusei geras pasirinkimas, puiki medžiaga tikintiems į amžiną meilę ir ja nusivylusiems. O tremtinės mergaitės nori ištekti, tremtiniais-apsivesti. Tas padėtų tremtiniais geriau įsikurti ir pakelti jų socialinę gerovę. Į tą reikalą reikia pažiūrėti rimtai, nes bus blogiau, kada iš meilės ar bėdos atsiras lietuvių šeimos ne su lietuviais. Prie tokio išmintingo paskatinimo

kurti šeimas su tremtiniais turėtų prisidėti lietuviška bažnyčia, organizacijos, partijos, tėvai ir pats jaunimas, ir visi veikėjai Mūsų vyrai Kanados miškuose gavę gražius lietuviškus laiškučius bus laimingi, kaip ir lietuvaitės išsibarščiusios svetimoj aplinkoj. Čia gludi ne tik būsima jaunų šeimų laimė, bet ir mūsų lietuvių šaltinis ir cele. Todėl nelaukdami į akciją!

PIRMAS LAIMEJIMAS

Jau du mėnesiai kai atvykome naujan žemynan ir įsijungėme miškų darbams. Įpratome prie sąlygų ir naujų mūsų bendradarbių. Iš pradžių atrodė toks sunkus darbas, dabar diena iš dienos lengvėja ir, atrodo, visiškai su juo apsisprase. Ateitis kasdien vis aiškėja.

Grudžio mėnesio vidury įvyko mūsų kompanijoje medžių piovimo varžybos. Tarp keliolikos porų senų vietinių piovėjų dalyvavo keturios mūsų lietuvių poros. Na, naujokai ir įvarė nemaža strioko seniesiems, nes mūsų lietuvių nupiovė 18 colių (inches) storumo medį per 25.2 sekund., tuo laimėdami antrą vietą. Senieji darbininkai stebėjosi ir net pavydžiai žvelgė į mūsų lietuvių.

Pininginė pirmia buvo atlyginimas laimėtojams: Mečiui Ragauskui ir Antanui Mikšui.

Dalyvaudami rungtynėse ir laimėdami mes įrodėme, kad ne gadinti miško ar nuotykių ieškoti atvykome, bet per trumpą laiką įpratome į darbą ir jį atliekame ne blogiau už senus įgudusius darbininkus.

— Charlie —

Blind River, Camp 39.

GROCEER

5750 - 11th AVENUE

ROSEMOUNT

FRontenac 0578

J. Jonikas

CRANK GRINDING

CYLINDER BORING

J. Ambrasas — L. Rugienius

MONTREAL MOTOR REBUILDERS

AUTO PARTS AUTOMOTIVE MACHINISTS
MOTORS REBUILT & EXCHANGED

585, Prefontaine St.
corner St. Catherine

FRontenac 0879

J. SILICKAS

GROCEER — BUTCHER
BEER & PORTER

5275 Ch. St. Paul.

FL 0006

Grocer & Butcher

6670 - 28th AVENUE

ROSEMOUNT

CLairval 0273

W. Mackevicius

Grocer & Butcher

2101 JOLICOEUR ST.

VILLE-EMARD

Flitzroy 0861

J. Givis

SKAITYKITE IR

PLATINKITE

“N. LIETUVĄ”

RIGO Fish & Chips

5101 BANNANTYNE STREET

VERDUN

J. Staniulis

★ IS PAVERGOTOS TEVYNES ★

LIUDNOS ZINIOS IS LIETUVOS

Gautomis Vakarų Vokietijoje žiniomis iš Lietuvos, „valymas“ tębėsi vykdomas smarkiu tempu. Daug kas iš Lietuvių, nenorėdami vykti į Sibirą, laisva valia nutraukia sau gyvenimą.

Vienas neseniai grįžęs iš rusų karo belaisvės Austras pasakoja kad jis savo belaisvės laiką praleidęs Vilniuje bei Kaune. Jis pats liudijo matęs Sibirą slenkančius ešelonus su tremtiniais. Ešelonai eina be pertraukos. Jam kaip elektrotechnikui, tekę dirbti Lukiškio kalėjime Vilniuje, jis taisęs elektros įvedimą.

Lukiškio kalėjimas esąs perpildytas žmonėmis. Šiuo metu ten esą apie 10,000 kalinių.

Bendrą įspūdį apie gyvenimą Lietuvoje jis susidaręs tokį kad miestiečiai gyvena labai vargingai. Juodoje rinkoje visko esą galima gauti, tik visa bėda kad darbininkas uždirbdamas 5 rublius dienai, nieko ten negali gauti pirkti. Miestai labai surusinti.

“NEI VIENAS TEN NEGALVOJA APIE SAVIZUDYBĘ...”

Dabartinis Latvijos „prezidentas“, atseit Latviškas Paleckis (Kirchenšteinas) pasakė per Latvijos radio: „Tarybų Latvijoje darbas yra džiaugsmas bei palaima ir nei vienas Latvius ten negalvoja apie savizudystę“.

Idomu būtų palyginti Amerikos ir Rusijos gyvenimą. Ar yra reikalo Amerikos prezidentui ar valstybės sekretoriums daryti tokius pareiškimus.

Matyti, Latvijoje daug kas dėl teroro ir blogo gyvenimo yra priverstas

Žinomas „ČIURLIONIO“ ansamblis vadovaujamas Mikulskio garsina lietuvių vardą Europoje

nusižudyti, jei valdžios vyrams reikia daryti tokius pareiškimus.

“MES RUOSIAMES ISVAZIUOTI PAS JONĄ...”

Gyvenimas bolševikų užimtoje Latvijoje yra lygiai blogas kaip ir Lietuvoje. Apie tai galima spręsti iš kurių laiškų iš Latvijos. Štai vienas toks laiškas, kurį žmona rašo savo vyrui iš Latvijos:

“Mes gyvename kaip Babelio bokšte. Aš baigiau žemės ūkio kursus ir ten išmokau gaminti visa eilę tokių valgių kurių ankščiau nemokėjau. Kai esame išalkę, tie valgiai labai skanūs. Mes šiuo metu ypač daug dėmesio kreipiame kad mūsų kuno linijos būtų labai plonos. Būti storam mūsų tėvynėje išėjo iš mados. Šiuo metu rengiamės kult. Kai

iškulsime, kad kartais pelės grūdų nesuėstų, vešime į bendrą svirną apsaugai (vadinasi, visus grūdus ukinin kas turi atiduoti valdžiai.—K. Pel.).

“Mes kvėpuojame visiškai laisvai. Diena iš dienos vaikščiojame iš lengvo ir laukiame nekantriai laiko kada reiks mums eiti į kolhozus. Tada musų

KODEL MES JA PALIKOME

Aš nežinau nieko ydingesnio, nieko niekingesnio už melą. Tai yra apmaudo, bailumo ar tuštybės gaminys.

— Lord Chesterfield.

Turbūt visi žinote pasakėčią apie vilką ir eriučią. Ten pasakojama, kaip vilkas visai stengėsi apkaltinti avinėlį, o kai šis vis teisinasi, tai vilkas tiesiai išdrožė: „Tu jau vien dėl to kaltas, kad aš alkanas“. Ir surijo vilkas avinėlį. Šios minties vedamas noriu kai ką pasipasakoti seniesiems šio kontinento ateiviams — lietuviams, kuriuos paslaptina ranka bando įtraukti į raudonųjų burtų ratą. Tikslui atsiekti naudojamos įvairios priemonės, jų tarpe melas ir šmeižtai.

Kai 1944 m. rudenį rytus nudažė raudonos gaisrų pašvaistės, kai vis aiškiau buvo girdimas patrankų dunėjimas, masės lietuvių paliko savo namus, savo turtą, net savo praeitį ir patraukė į vakarus. Kiek kančios, kiek skausmo išgyventa skiriantis su artimaisiais, su gyvenamąją vietove; su kokia širdgėla buvo žvelgiama paskutinį kartą į savo kraštą, peržengiant svetimos valstybės sieną — jūs, mīli skaitytojai, jau daug kartų skaitėte ir net pačius tremtinius pasakojant girdėjote. O juk kiekvienas bebėgęs į Vakarus ir tą žinojo, kad svetimame ir dar mums nedraugiškame krašte sulaukti karo pabaigos reikės po vokiškų bizūnų dirbant sunkiausius darbus, kėsti alkį ir kitus nedaugelius, drebėti rūsiuose po bombų krušą, o gal ir gyvybės netekti. Daug mūsų brolių ir mirė po vokiškų miestų griuvėsiais, dalies jų niekas ir nežino kad mirė, kaip niekas nežinos ir daugelio tūkstančių Rytų Europos vyrų, žuvusių paskutinio karo laukuose; kaip niekas neįstengs sužinoti vardų milijonų žmonių kurie sugriuvo po savo gyvenimo našta kaip „darbo žmonių rojaus priešininkai“ Sibiro taigose ir Azijos dykynėse.

Ir karui pasibaigus šių iš gimos guštos išbaidytų žmonių vargai ir kančios nesibaigė. Artėja laikas, kai švėsime trijų metų nuo karo pabaigos sukaktuves, o apie milijoną žmonių, jų tarpe virš 70,000 lietuvių, kurie vis dar nesuabejoja tiesos ir teisės grįžimu į pasaulį, kenčia visoki nedaugelį, eikvoja savo sveikatą ir ryžtasi visokioms galimybėms. Jie negrįžta namo, nors ir naktį neužmiega tėvynės ilgesio kankinami; nors žino, kad ten

seni tėvai, kuriems būtina reikalinga pagalba jų paskutinėms gyvenimo dienoms palengvinti, kad karo nuniokota ir nualinta tėvynė yra taip reikalinga jų darbo rankų: jie nenori mirti nuo budelio bolševiko kulkos į pakaušį, arba nuo šalčio ir bado nepakenčiamose klimato ir socialinėse sąlygose Sibiro taigose ar „sovietinio rojaus“ koncentracijos stovyklose. Kiek gražių žodžių jiems prikalba sovietų raudonieji agentai, norėdami juos parsivilioti pas save, kiek pažadų. O nuėję pas tremtinių globėjus juodina tremtinius išgalvotais kaltinimais ir šmeižtais, tikslu gauti teisę kaip karo kaltininkus jėga išsivežti.

Tremtiniai didžiulę materialinę bei moralinę paramą gauna iš jūsų, brangūs išeiviai. Ir čia stengiamasi visais galimais būdais pakenkti. Kai perskaitai jų spaudą, tai net keista darosi. Jie tiek kalčių tremtiniais ten prirašo. Tikslas aiškus — pasiskaitys šio žemyno išeiviai, patikės ir nutrauks visokią paramą, o anie, nebepakeldami vargo, gal atsisakys kovos už savo egzistenciją ir leisis kaip avinėliai paskerdžiami. Sako, kad liūtas vengia žmogų pulti, kol jis jo neragavo. Paragavęs — kiekvieną sutiktą puola. Išgėrė raudonieji tūkstančiams nekaltų lietuvių kraują pirmaisiais okupacijos metais, geria jį dabar visu aršumu, tai niekaip negali praeiti pro daugelio jų rankai nepasiekiamu tremtinių stovyklą, kai šie, kad ir blogiausiose sąlygose gyvendami kartoja poeto žodžius.

“Neįveiksi sūnau šiaurės — mūsų širdys tvirtos, seniai yra išmėgintos, seniai keptos virtos.”

Skaitau “Liaudies Balsą” 9-1-1948. numerį. Ten net tremtinio vardu rašo. Nesąmonė! Netikiu kad už Judo skatikus “Liaudies Balsas” nupirko tremtinį, kuris drįstų savo bendro vargo ir nelaimių dalininkus taip biauriai šmeižti. Jeigu būtų buvęs toks tremtinys, kuris iš įsitikinimo pritartų baidoms lietuvių tautos skerdynėms, ar pats būtų talkininkavęs kruvinuose darbuose 1940-41 metais raudoniesiems žudant lietuvių (tokių Lietuvoj buvo), o paskiau kuriuo nors keliu atsidūręs Vokietijoje, tai jis nebūtų atvažiavęs į Kanadą, o grįžęs į savo kraštą velniško darbo tęsti. Juk jis negali tikėtis šio malonumo šiame demokra-

tyvimo tikslas bus atsiektas. Galvojame išvažiuoti gyventi pas Joną (išvežtas Sibirą 1941 m.), nes ten daug geriau. Iš mūsų apylinkės ten daug kas išvažiavo ir daug kas dar važiuos.

“Mes visi laukėme jūsų atvykstant, bet paaiškėjo kad taip jau neišėjo. Bet jeigu jūs paskubėtumet sugrįžti, tada gal dar dalį musiškių rastumėt. Kai klausiu apie savo pažystamus, tai jie savo ukyje negyvena. Jie gavo toli ir giliai ukį (po žemę.—K. Pel.). Šiaip jau mums gerai klojasi...”

LONDON. (United Press) — Šaučio viduryje Pabaltijo valstybėse Lietuvoje ir Latvijoje, po karo inkorporuotose į Sovietų Sąjungą, įvyksieji rinkimai į rajonines tarybas komunistams atnešė gana nežymių laimėjimų. Nors rinkimuose dalyvavo apie 99% turinčių teisę balsuoti, tačiau komunistai gavo Latvijoje tik 18,29%, o Lietuvoje 11,6% balsų. Grynai tautinėse apygardose už komunistus paduotų balsų skaičius yra žymiai mažesnis.

tikrame krašte. Veltui “Liaudies Balsas” ir jo bendradarbių pastangos šmeižtais užkirsti mums kelią į šį kraštą. Tenai, “rytų rojuje”, pakanka žmogų apšmeižti ir jam jau kulką į pakaušį arba bent koncentracijos lageris. Demokratijose taip nėra. Kiekvieno norinčio įvažiuoti į Kanadą buvo nuodugniai patikrinta preaitis ir tik iš dokumentais paremtų tikrinimo davinių buvo padarytos išvados. Jei dar vis yra žmonių manančių, kad Kanadon atvažiavo nacių talkininkai, bei kiti fašistinio išauklėjimo žmonės, tai mes tremtiniai prašome juos nueiti į Kanados imigracijos įstaigas apie tai pasiteirauti. Kam aušinti be reikalo burną ir gaudyti su kiauru maišu vėją.

Mes tremtiniai atvažiavome į šį kraštą užsidirbti duoną, o ne su prusiškai nusistatčiusiais lietuviams kovoti. Žinoma, mes skelbsime pasauliui apie neteisę, kuri yra daroma mūsų brangioj. Tėvynėje, apie herojišką kovą Tėvynėje likusių vyrų, kurie vis dar įstengia priešintis armijoms gerai ginkluotų atėjūnų, apie sistematingai su skubotumu varomą tautos naikinimą, išvežant ją į nepakeliamas socialines ir klimatinės sąlygas įsmirimui. Su mumis tikime pasuks visas kultūringas pasaulis, nes ir patys anksčiau buvusieji komunistai, kai jie pamatė “komunistinio rojaus” tikrąjį veidą, pradėjo apie jį tiesą skelbti. Štai keletas minčių Mr. John Hladun pasakytos Dewson Street mokykloje kalbos. Jis paminėjo, kad buvęs Mr. Stewart Smith bendradarbis ir priklausęs komunistų partijos elitui. Kanadoje dirbęs kaip įgaliotas asmuo revoliucijos organizavimo reikalams. Jis lankęs Lenino institutą Maskvoje. “Aš ilgai buvau Rusijoje kaip valdininkas. Aš įėjau ten, kur paprastas žmogus negali įeiti ir aš nemačiau rojaus, apie kurį aš skaitau ir girdžiu čia. Netikėkite šita komunistų melo propaganda. Kai įstaigų žiurkės ten pajėgia išlaikyti du ar tris automobilius ir tarnus, darbininkas yra išvargintas nuo kojų iki galvos.” Administracijos aparate dirbęs tris ar keturis kart didesnis procentas gyventojų, lyginant su Kanada ir jam atlyginti daromos milžiniškos išlaidos.

“Aš rėmiau puolimą akortinio darbo. Aš ir dabar dar galvoju, kad tai

(perkalta 8 pusl.)

Tel: CH. 5020

Dr. Leon Carpentier

D A N T I S T A S

Daro peršvietimus (X-Rays)

2540 SHERBROOKE EAST, MONTREAL

(Ant Frontenac Kampo)

Antanas Matulis

F I S H & C H I P S

7682 EDWARD STREET
VILLE LA SALLE

Jeigu norite apdrausti namą, baldus, automobilį, langus, biznį, gyvastį ir t.t. Prašau kreipkitis žemiau pažymėtu antrašu, kur gausite TEISINGĄ ir SAŽININGĄ patarnavimą.

Albertas J. Norkeliunas

GENERAL INSURANCE

DARBO, VALANDOS:

Trečiadien. — penktadien. 9.30 - 12.30 v.

Antradien. — ketvirtadien. 1 - 4 v.p.p.

405 Transportation Bldg. — 132 St. James St. W.

OFISO — Tel.: PLateau 1871

SNIEGU ZEME ZYDI

— P. Stočkutė —

Ant tokio pilko liūdno žemės veido
Balta balta sniegulė nusileido;
Tyliai ant kelio, ant uolos nukrito —
Baltuoja visa žemė iš pat ryto.

Balti nudegusių namų griuvėsiai,
Išbalto pelenai senai išblėję,
Balti kalnai ir kloniai, baltos upės —
O tylios snaigės vis dar supės supės.

Atsigrižtu į mano sunkią sunkią pėdą
Tiek daug lengvų sniegulių jau nusėdę,
Kaip ašaros sunkių dienų ant veido
Ant mano skruosto daug jų išsileido.

Nėra namų, brangių namų, nė kelio,
Tik baltos snaigės linksma puotą kelia.
Kaip nuotaka jauna balčiausiu šydu,
Mažytei mano laimei žemė žydi.

VEL LIUDESIO VALANDELE

(Tęsinys iš 4-to nr)

JAUNUOLIO - ATEIVIO JUOZO BERNOTO KAPA SUPYLUS, TORONTO, ONT.

Drabužius vėlioniu parūpino sekamos šeimos: Derviniai, Karaliūnai ir Mankai. Vainikai vėlionio karstą puošė: Toronto Organizacijų komiteto, Torontiečių jaunųjų — ateivių, J. Miliūno, Miško Bendradarbių — lietuvių ir Mot. Grupės "Daina".

Vėlionis buvo palaidotas bažnytinėmis apeigomis, patarnaujant lietuviui — ateiviui kun. Rudzinskui. Laidotuves tinkamai ir rūpestingai tvarkė laidotuvių direktorius Lobraiko.

Žymėtina, kad naujieji — ateiviai savo tautos sunaus mirtį sielvingai suprato ir visu rūpestingu nuoširdumu prisidėjo prie bendrų laidotuvių įpareigodami savo kolkę P. Petrūtį atlikti už juos visus būtinus reikalus.

Labai daug reikmės suteikė ir p. Br. Sergaučio atvykimas iš miško, kaip įgalioto atstovo stovyklos lietuvių.

Bendra kooperacija laidotuvių reikale komitetui buvo maloni.

Jautriai išpuodingą vaizdą teikė kai vėlionio J. Bernoto karstą nešė šeši jaunuoliai — ateiviai, tuo suteikdami savo bendro tremties likimo broliui paskutinį patarnavimą į amžinybę.

Skausmingoj ju veide išraišką giliai atsispindėjo bendri tremties išgyvenimai ir gailėstingas netekimas vieno iš tautos sūnų.

Daug reikmės teikė šioms laidotuvėms ir dalyvavimas gerb. Grant-Suttie ir miškų departamento pareigūno, su kuriuo susisiekė p. Sergantis pranešdamas apie vėlionio J. Bernoto mirtį.

Ir tarp, paminėtomis šiame rašiny pastangomis bendrų vieningumu ir giliu liūdėsiu 30 d. gruodžio mėn. 1947 m. buvo palydėtas vos 25 metų amžiaus J. Bernotas į Mount Hope kapynės, kuriose liko supiltas naujas lietuvių kapas.

NUOSIRDI PADEKA.

Laidotuvių komitetas baigdamas savo pareigą nuoširdžiai dėkoja p.p. Grant-Suttie ir Miškų Departamento pareigūnui, už dalyvavimą laidotuvėse. Taipgi, p. Br. Sergaučiui ir jį įpareigojusiems dalyvauti laidotuvėse lietuviams ir už gražų vainiką nuo miško bendradarbių. Taipgi p. J. Miliūnui už vainiką ir telegramą, kurioje prašė pasirūpinti vėlionio laidotuvių. Visiems, torontiečiams lietuviams, jautriai prisidėjusiems prie bendrų laidotuvių, tiek aukomis, tiek gausiu dalyvavimu laidotuvėse.

Mot. Grupei "Daina" už prisidėjimą gyvų gėlių. Gerb. kun. Rudzinskui už atlikimą bažnytinių pareigų ir tarimą atsisveikinimo žodį kapynėse.

Labiausia, vietiniams ateiviams, gau-

siai prisidėjusiems aukomis, suteikusiems karsto nešėjus ir prisiuntusiems labai reikšmingą chrizantėmų vainiką papuoštą ilgu tautinių spalvų kaspiniu, kuriame bylojo įrašas — "Lai būna tau lengva svetimmojo Kanados žemėlė".

Bendrai visiems, visiems prisidėjusiems prie išpuodingų laidotuvių nuoširdus lietuviškas ačiū.

O Tau, brangus jaunuoli, nebesulaukusiam laisvos Tėvynės rytojaus ir užbaigusiam sunkius tremtinio kelius, lai būna lengva Kanados žemėlė!

Bendras Organizacijų Komitetas.

KANADA NORI GINTIS NUO KOMUNISTU

OTTAWA, Kanada, vas. 18 d. — U. S.A. Pravedus Taft-Hartley įstatymą, kuris draudžia komunistams užimti vadovaujamą vietą darbininkų unijose, komunistai dabar braunasi į Kanados unijas.

Valdžia rengiasi imtis priemonių, kurios uždraus komunistams užvaldyti Kanados unijas.

KIEK GYVEVTOJU...

(Atkalta iš 3 p.)

Vidurio Azijos. Baltijos tautų žmonių skaičius per mažas, kad jos ilgainiui galėtų atsispirti svetimųjų įsibrovėlių antplūdžiui. Beje, reikia atsiminti, kad ir tie atkeliavėliai iš Vidurio Azijos savo gimtuosius kraštus paliko ne savu laisvu noru, bet sovietų organų priversti įsikurdinti prie Baltijos.

3) Autonominė sovietinė Volgos vokiečių respublika 1941 m. rugp. 28 d. buvo ginklu panaikinta. Apie 50,000 Volgos vokiečių buvo nušauta, kiti 400,000 nugarsti į Sibirą.

4) Autonominė Karachovo sritis šiaurės Kaukaze 1943 m. Maskvos vyriausybės įsakymu likviduota ir jos 150,000 gyventojų išsiųsta į Sibirą.

5) Autonominė kalmukų respublika (tarp Dono ir Volgos) taip pat 1943 m. likviduota ir jos 220,000 gyventojų ištremita į Jakutsko stovyklą šiaurės Sibire, ir 100,000 kalmukų išmirė.

6) Tokio pat galo 1944 m. pradžioje susilaukė autonominės čėčėnų ir irgušų respublika. 407,000 čėčėnų ir 290,000 irgušų, iš viso kuopė 700,000 gyventojų, ištremiti į Kazakstaną Vidurio Azijoje. Apie tą baisų aktą tepranešė po pusantros metų, 1945 m. birželio 2 d. dekretas, kuriame nurodoma, kad tai buvę vokiečių kolaborantai...

7) Panašiai brutaliai 1944 m. buvo pribagta autonominė Krimo respublika. Visi totoriai kaip "nepatikimi"

Atvykome į kraštą, kuriame kiekvieno tavo žingsnio nebeseja policija. Dar daugiau: ne tik nebeseja, bet, atrodo, net nesidomi tavimi. Jokių registracijų, jokių dokumentų tikrinimo, nieko. Visa tai kiekvieną iš mūsų, atvykusių iš policinių bolševikinių ir nacinių valstybių, stačiai apsvaigina. Rodos, tik atsmaukei kepurę ir drošk per visą Kanadą.

Nelaimingi šito laisvės svaigulio reiškiniai jau pradeda įgyti labai negeistinas formas. Štai rašo, kad vienoje miškų stovykloje iš 40 atvykusių iš Vokietijos kirtėjų beliko tik 17. Stovykloje atvykusieji DP paskelbė, kad nors atlyginimas, maistas, rūbai ir būtas tvarkoje, bet oras ir sunkus darbas jiems nepatinka ir jie tedirba tik tiek, kad užsimokėtų už maistą. Esą visi ruošiasi greitai savo kompanijai pasakyti "goodbye" ir pasieškoti padoresnių gyvenimo sąlygų, nelaukiant iki pasibaigs kontraktas. Visa tai rašo Kanados anglų laikraščiai.

Šitoki reiškiniai jau nebėra juokas. Žinoma, gal tatau ne lietuvių darbas, bet vis dėlto sutarčių laužytojų skaičius didėja ir lietuvių tarpe. Užtat pravartu į šį reikalą pažiūrėti blaiviai, užmiršus kasdieninį prastą miškų atsiskyrėlio gyvenimą.

Pirmiausiai, visi atvykusieji į miškų darbo surasti pasirašė patys ir grūdosi į Kanadą vieni per kitų galvas, nestatydami darbdaviui jokių sąlygų. Kanadoje reikia skirti darbo pasirinkimo laisvę nuo kontrakto. Pasirašė laisva valia kontraktą, nemėgink dėl prastos nuotaikos jį sulaužyti. Kad darbas bus sunkus niekas to neslėpė ir Vokietijoje. Jau pats atrinkimo būdas galėjo išskaidyti visas abejones ir didžiausiam optimistui.

Kad Kanados policija sutartis sulaužiusių negriebia tuoju, tuo netenka ramintis. Visos valdžios įstaigos čia dirba lėtai. Policijai nėra ko čia skubėti: esi ir liksi Kanadoje, ateis laikas ir pats pas ja ateisi. O sarašus jį susidaro. Norėsi gauti darba-National Employment Service paklaus ką

buvo deportuoti. Prieš karą toje srityje buvo 1,200,000 gyventojų, 1945 m. tik 200,000. Tas milijonas deportuotųjų turėjo pėsti keliauti į Sibirą ir pakeliui žuvo šimtais tūkstančių.

8) Naujojoje Rusijos Karaliaučiaus provincijoje visi Rytprūsių gyventojai 1945 m. išsiųsti į Sibirą ir į jų vietą atkelta milijonas gudų.

9) Rumunijoje rusai savo žmonėmis apgyvendino visą Juodosios jūros pakraštį. Rumunų Konstantos miesto daugiau kaip pusė gyventojų yra rusai nuo Odesos.

10) Nuo karo pabaigos 400,000 rusų atgabenta į Bulgariją ir šiandien sudaro daugumą šiaurės Bulgarijos pakraščiuose ir Dobrudžoj.

11) Milijonai raudonarmiečių ir sovietų piliečių, kurie per karą buvo pakliuvę į Vakarų Europą ir patys gavo pamatyti gyvenimo skirtumą tarp savo tėvynės ir jų "išvaduotų" kraštų, grįžę buvo pripažinti politiškai nepatikimi ir buvo išgrūsti į Rusijos koncentracijos stovyklas bei kitas priverčiamojo darbo vietas.

Sprendžiant iš visų žinių, tasai išties kilnojimas Sovietų S-goji toli gražu dar nebaigtas. Stalinas žmones stumdo kaip prekes, kaip vergus. Molotovas įžuliai drožia: "Mūsų valstybė apimanti daug tautų, sustiprėjo ir susikonsolidavo, o sovietų tautos suartėjo."

O Vakarai su savo Atlanto charta tyli!

"Pragiedruliai"

NELAUZYKIME DARBO SUTARTIS

lig šiol veikiai ir patyrinės Tavo praetį. O be tos įstaigos negausi Insurance Book ir padoresnio darbo. Panorėsi gauti Kanados pilietybę, patikrins policija iš kur tu, bro lyti, atsiradai ir ką iki šiol veikei. Užsimanysi įsteigti "biznelį" — taipgi patikrins tavo praetį. Yra šimtai būdų, kuriais begyvenant gali žmogus "įkliuti".

Kokios bus pasėkos sutarčių laužytojams, sunku pasakyti. Pirmųjų "kregždžių" likimas nėra raminantis. Neseniai anglų laikraščiai paskelbė, kad suimti septyni sutartis sulaužę lenkai. Kadangi Vokietija nesanti jų tėvynė, tai esą nutarta gražinti juos į jų "gimtinės kraštus" — į Lenkiją. Anglo-saksų kraštuose tatau labai įprasta: nusikaltai budamas užsienietis

— važiuok į namus, atseit, jei lietuvis tai pas Peleckį.

Pagaliau, dar vienas motyvas, kuris sutarčių laužytojams tikrausiai atrodys menkiausias. Mes, pirmieji imigrantai Kanadoje, esame "ambasadoriai" visiems pasilikusiems mūsų broliams, seserims ir prieteliams Vokietijoje. Jeigu mūsų ir negražintų pas Peleckį, tai po prasto pasirodymo pirmųjų, tikrausiai niekas nebeveš pasilikusiųjų. Tuo labiau šrmos, kurios dėl sutarčių laužymo kiek nukentėjo. O Vokietijoje kiekvienas iš mūsų sakė, kad galime ir akmenis skaldyti, kad tik mus tevežtų.

Lietuviai! Nedarykite gėdos sau ir skriaudos pasilikusiems. Dešimt mėnesių žmonės ištveria kalėjimuose, koncentracijos stovyklose, negi jau jus nebegalite ištverti miške prie sotaus stalo, kuriuo žavi'e visus pasilikusius Vokietijoje gal net perdėtai aprašymais.

P. Rudinskas.

ISTEIGTA LIETUVIU RASYTOJU DRAUGIJA

Š.m. Vasario mėn. 7 d. Lietuvių Informacijos Centre New Yorke (233 Broadway) įvyko USA Lietuvių Rasytojų steigiamasis susirinkimas.

Susirinkimą atidarė ir jam pirmininkavo J. Aleksandravičius-Aistis, sekretoriavo A. Vaičiulaitis. Pirmininkas supažindino dalyvius su didžia rasytojų misija mūsų tautos praetijoje ir jo aktualia pareiga šių dienų gyvenime. Vėliau susirinkimas apvarstė ir priėmė įstatų projektą. Taip pat buvo nustatytas ir aptartas tolimesnio veikimo planas: išleisti Draugijos metraštį, o vėliau, jei bus palankios sąlygos, ir žurnalą, leisti mūsų klasikų ir naujosios literatūros rinktinių raštų, ruošti literatūros dainos vakarus, rupintis Lietuvių rasytojų kurybos vertimais į Anglų kalbą ir tt.

Išrinkta Dr-jos valdyba, kuri šiaip pasiskirstė pareigomis: J. Aleksandravičius-Aistis pirm., J. Tysliava vicepirm., St. Budavas sekr., K. S. Karpus išdin., Prof. V. Krėvė - Mickevičius narys. Revizijos komisiją sudaro pirm. A. Vaičiulaitis, nariai St. Zobarskas ir L. Žitkevičius.

Draugijos planams vykdyti išrinktos šios komisijos: metraščio — Prof. V. Krėvė-Mickevičius, J. Aleksandra-

vičius-Aistis ir J. Tysliava; knygų leidimo — Prof. V. Krėvė-Mickevičius, J. Aleksandravičius-Aistis, J. Tysliava, A. Vaičiulaitis, K. S. Karpus, St. Zobarskas ir L. Žitkevičius.

Susirinkimas praėjo draugiškoje ir darbingoje pasitarimų nuotaikoje. Dalyvavo gana daug rasytojų iš arti mesnių bei tolimesnių valstijų. Tie, kurie dėl didelių atstumų ir kitų priežasčių atvykti negalėjo, raštu pranešė savo norą priklausyti šiai draugijai.

Laikinas Draugijos adresas: Marianapolis Colloge, Thompson, Conn.

UZGAVENIU BLYNAI

Š.m. vasario mėn. 10 d., Toronto lietuvių "Aušros" choras surengė tradicinius "užgavėnių blynus".

Užsigavėjimo proga, vietinis ir naujai į Torontą atvykęs lietuviškas jaunimas jaukiai pasilinksmino, o vaisingosios šeiminkės, ved. p. Motiejūnienės, dalyvavusiems svečiams parengė skanios kavutės ir užkandžių.

Užsigavėjimo vakaras praėjo jaukioje lietuviškoje nuotaikoje ir vietinių su naujai atvykusiais, susiartinimo ženkle.

Sim.

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ZINOMAS

LAIDOTUVIU

DIREKTORIUS

J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJŲ VISADA PASIRUOŠES PADETI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

FR. 5054

Jonas Andrukaitis

EPICIER
Biere - Porter

GROCCER
Beer - Porter

Open every night for Beer only
Ouvert tous les soirs avec livraison

1442 LAFONTAINE ST.
1730 FRONTENAC ST.

16-TOJI VASARIO MONTREALYJE

Gal pirmą kartą Montrealo lietuviai taip iškilmingai ir didingai šventė 30-tuosius Nepriklausomybės paskelbimo metus.

Jau žymiai prieš Šventę buvo jaučiama pasiruošimas didžiosioms iškilmingoms. Ir 1948 m. vasario 15 d. sekmdienį, iškilmingomis pamaldomis buvo pradėta didžioji Šventė. Iškilmingas pamaldas atlikė Tėvas Kulbis, dienai pritaikintą pamokslą pasakė kun. Vilkaitis. P-lė Vienužinskaitė laike pamaldų, gražiuoju savo supranu išpildė solo "Sveika Marija".

I val. p.p. sausakimšai perpildytoje salėje jau laukė žmonės. Pirmose garbės vietose metėsi: Montrealo Miesto Majoro Padėjėjas Mr. Verville, iš Ottos specialiai atvykęs parlamento atstovas Mr. E. Cote, Švaicarijos konsulas Mr. J. Kaestli su ponia, Federalinės Policijos V-das Mr. Brunes, Montrealo Policijos Viršininkas Mr. Berube, Ukrainiečių Tarybos Pirmininkas Mr. A. Nukalo, Lietuvių Organizacijų Atstovai ir spaudos reporteriai.

Iškilmingą posėdį atidarė K. L. C. Tarybos Organizaciniam Reikalams Padėjėjas p. Rudinskas, sekretoriavo p-le Vanda Slizaitytė. Posėdis pradedamas Lietuvos Himnu ir žuvusių pagerbimu. Po trumpo atidarymo žodžio sekė svečių sveikinimai. Gerb. Mieso Majoro Paddėjėjas linkėjo lietuviams Kanadoje ir visai Lietuvii tautai gražiausios ateities ir laisvės. Ypatingai šiltais žodžiais sveikino Parlamento Atstovas Mr. Cote. Tarp kitko pareiškė: . . . jei šiandien didžiausias procentas lietuvių pasiekia Kanados žemę, tai dėka tik jūsų pačių sąžiningo darbotumo ir ištikimumo Kanadai. Gerb. svečias patikino, kad ir ateity jis rems lietuvių imigracijos reikalą ir lietuvių bylą. Triukšmingais plojimais ir ovacijomis salė jam išreiškė padėką. Parapijos klebonas kun. Bobinas ir D. L. K. Vytauto klubo Pirmininkas p. Vilkaitis šiltais žodžiais sveikino naujai atvykusiuosius. Turiningą paskaitą skaitė K. L. C. Tarybos vyr. sekretorius p. Rukšėnas.

MENINE DALIS

Jei su įdomumu buvo išklausytas iškilmingas posėdis, tai meninė dalis davė nemažiau reikšmingų ir neužmirštamų scenos vaizdėlių. Pradedama senuoju ir gerai išlavintu parapijos choru. Diriguoja kleb. Bobinas, akomponuoja vargoninkas Žiziūnas. Sudainuojamos keturios patriotinio turinio dainelės. Scenai užsidarius, plojimams dar nesibaigus, išbėga tautinių šokių grupė. Seka p-nelės Vienužinskaitės solo "Kur bakužė samanota" ir "Mamyte pirk man žirgelį". Solistės gerai išlavintas balsas priverčia klausytojus nesigailėti plojimų. Montrealo Jaunimo Klubas choras gražiai išpildo "Miškų gėlę". Seka ligininės "Victorija" naujai atvažiavusių mergaičių tautiniai šokiai. Gyvieji paveikslai "Leiskit į tėvynę" ir "Oi Lietuva motinėle" išspaudžia nevienam ašarą.

Nors publika reikalauja, bet vaizdai mainosi be kartojimų. Simpatiškoji pranešėja p-lė Vienužinskaitė ir programos vedėjas p. L. Girinis nuolaidų neparodė. Neparodė gal ir dėl to, kad prieaky turėjo nemaža uždavinį, tai radio programą. Juk reikėjo duoti ir tiems, kurie nedidelėje salėje nebegalėjo sutipti.

ISKILMINGA VAKARIENE

Pasibaigus gražiai programai skelbiama vakariene. Čia Tarybos parengimo komisija parodė savo sugėbėjimus ir patirimą praktikoje. Veik visi svečiai likosi vakarienei. Perpildytoje salėje buvo parengti stalai keliems šimtams žmonių. Darbščioms šeiminkėms ir parengimo komisijos vyrams priklausė didelė padėka.

KELIOS PASTABOS

Dirbant didelį darbą pasirodė ir neišvengiamų nesklaidumų:

- 1) K. L. C. Tarybai aiškiai parodė, kad panašius koncertams salė yra permaža ir per ankšta.
- 2) Renkant pinigines aukas turėjo būti numatyta iš anksto žmonės, o neskirti iš eilės pasitaikiusius.

J. Savickas

NAUJAN GYVENIMAN SKRENDANT

WELLAND, ONT. — Sausio 22d. čia atvyko 19 lietuvių iš DP stovyklų Vokietijoje.

Malton (Toronto) aerodrome juos pasitiko Empire Cotton Mills, Ltd., firmos atstovai. Tai pirmoji DP asmenų grupė (iš viso 34 žmonės), pergabenti lietuviai. Jie yra pasiraše 12 mėnesių darbo sutartį su minima bendrove.

Sodrus balksvų debesų kilimas dengia nuo akių Atlantą. Jau tūkstantis mylių skiria nuo iškankintos Europos, likusios su savo karčiais vargais ir kietais bandymais. Jau už tūkstančio mylių nužmoginta numeruota DP buitis.

Oro milžino lingavimas švelniai su pa keleivius lyg mažus bejėgius kudukius. Ir ištikrųjų, šie žmonės, tarytum turi dar kartą gimti. Visi praėjusius rūpečiai liko tyliai, tarp užpakali likusių griuvėsių, drauge su sudaužytomis svajonėmis, troškimais ir viltimis, gi būsimųjų dienų nujaudimas, užslėptas sunkiai peržvelgiama migla.

Valandą, kitą regisi, kad viskas yra sunstoje. Slinkimas pirmyn tykiose erdvių aukštumose veik nejauciama. Saulė vis tame pačiame dangaus skliauto taške, ir šešėlis kartu keliaudamas į vakarus, nesikeičia. Vienodai ilgas saulės laikrodžio šešėlis keliautui drauge. Keleivių veidai nejudrus, nurimę, ir akys pusiau užmerktos. Šiuo momentu atrodo, kad jie būtų išsiva-

davę nuo bet kokių minčių. Lygus, vienodas motorų užimas visą paskandino letargan. Net žieptuvėlis nebeistengia skelti ugnies. . . Tik balti skaitliuko ženklai rūpestingai žymi mylias, vis augančias praetin ir tirpstančias į naujo gyvenimo pradžią.

Žemai, virš didžiojo vandens siaučia audra. Išismaginusi jos viena banga atklysta aukštyn ir stipriau supurto lėktuvą. Subraška liemuos, susidaužia lentynose sukrauti daiktai, o sujudintų keleivių akys plačiau atsidaro. . . Atgyja tilėjusi mintis. Nerimu dėl jų likimo ji apglėbia artimuosius atsiveikintus Europos stovyklose. Aštriau įdiegia, nuklydus į kraują ir ašarų surumu persunkto Nemuno klonius, sunkiai atsidusta, lankydamą gimtąją pirką.

Tada mintimis šauna pirmyn lėktuvo ir pradeda kabintis artėjančių dienų konturais, čia visa nauja ir nežinoma. Nepažįstama aplinka, ir jau sunkiai besuprantami laisvi žmonės, vadinami vien savo vardais ir pavardėmis. Jų tarpan tu žengi, panašus į mažą vaiką, atsargiai ir netvirtai stantį pirmuosius žingsnius. Tačiau aiškiai iskaitai-nebus čia, kas parpuolus tave pakeltų ir guodžiančiais žodžiais ramintų. Sušalusį neatšildys gimtos pirkios židins, ir pavargęs čia nerasi atilsio savųjų veidų gaivumoj. Naujon gyvenimo kovon išeini pats vienas.

Saulė, pralenkusi lėktuvą, nunyro

vakaruosna. Jos atsiveikinimo uždegti žiburiai suspinksi po kojų. Mes skrendame virš New Foundlando. Lėktuvas suka ratu ir pradeda žemėti. Užsprinksta ausys, krutinėje darosi silpna. Kres-telėja, atsimušus į Naujojo Pasaulio žemę. Po keleto minučių lėktuvas prasiveria, išleisdamas mus. Ledu aptrauktu grindiniu žengiant, kojos kažkaip šala ir bando slysti.

Viduje sutinkame žmones. Jie visai nepanašūs į alkanus, liguistų laukimu persunkusius veidus, paliktus anapus vandenyno. Jie lyg būtų jaukesni už Prestwicke sutiktus šaltus škotus. Akys iskaityti daugiau laimingumo, kaip Azonų saloje Santa Maria matytų basų, nuplyšusių čiabuvių. Veidai sotūs ir užganėdinti.

Su bundančiu rytu vėl skrendame. Į mažus, apvalius langelius isispenge akys seka didžiulius Kanados miškus ir ežerų platybes. Kartas nuo karto, abipus plačios gatvės issidėstę, nusi-tiesia mažyčiai miestelių namukai. Jie atrodo paprasti ir patogus. Bet ar juose bus tiek šilumos, kaip po šiaudiniu stogu? Ar ežerai patenkins savą vandenu skaidrumu ir gaivumu, o miškų atšlaitėse ar užteks pavėsio? Žvilgsnis neramiai klajoja ir kažko gaivalingai ieško. . .

Malton aerodromas prie Toronto. "Juokis naujasis žmogau!" — ragina reporteriai, blikėdami foto aparatais. Nors krutinėje ir draskosi nesugaudomų jausmų verpetas. Fabriko žmonės tiesia rankas ir plačiai šypsosi. Gal jie linksmi, įgyję naujų raumenų, o gal-taip norisi patikėti-jie ištikrųjų nuosirdūs ir džiaugiasi, kad tai jie yra krikšto tėvai, dar kartą gyveniman šaukiamų žmonių. Laimės ir gero įsikūrimo linkėjimai liejasi nenutrūk-stama srove.

Mes dėkojame ir žadamės, nors laimės savoka ir sunkiai tesuprantama mums tebėra.

Kambarinę gėlę iš seno indo išrovus, jos šaknis ilgesnį laiką džiovinus, galima vel vėšliai pridaiginti naujame inde, puraus, sultingo dirvožemio įpylus.

Algis Dormantas.

PADEKA

Nuosirdžiai dekojame visiems giminėms, draugams, kaimynams prisidėjusiems prie pagalbos, kuri buvo suteikta mums užjautimui gaisro nuostoliams padengti. Pagal lietuvišką posakį: "Pažinsi draugą nelaimės ištiktą". Ir ištikrųjų pasijutome, kad turime daugiau gerų prietelių negu tikėjomės. Ypač dėkojame p.F. Gurlienei, kurios sumanymu, pagalba bei aukos buvo surinktos. Dėkojame visiems aukotojams, o labiausiai giminėms p.M. Tuinyloms, A. Mašeikiams ir J. Stradomskiams, kurie prisidėjo su stambiomis aukomis. Išviso buvo suaukota 270 doleriai. Už juos buvo nupirka sudegę tabakos apdirbimui įrankiai.

Širdingai dėkojame visiems už užuojautą ir pagalbą. Mes niekuomet Jūsų nepamiršime.

J. J. Liutkevičiai.
Tillsonburg, Ont.

GEROS SIRDIES LIETUVIAI

Maloniai prašau man padėti vargstančiam Vokietijoje. Kuop galit prašau pagalbėti, o ypač su maistu. Esu su šeima. Emigruoti kol kas nenumatoma.

Adresas:

Juozas Jurkšaitis,
Seedorf DP Camp. b/Zevan. Kreis
Bremervörole.
Germany. (Britische zone).

Juozas Ratkelis, kilęs iš Taboriškių kaimo, Mikališkio valsčiaus, Marjampolės apskr., ieško asvo giminių, pažįstamų arba geros valios žmonių, galinčių man padėti susirasti darbą Kanadoje.

Mano adresas: Juozas Ratkelis,
(16) Hanau a/m. Hessen, Litauisches
lager 4-25.
Germany. U.S.A. zone.

NETEKOME DAR SAVO VIENO TAUTIECIO

Pranešame visų tautiečių žiniai, kad šių metų, vasario mėn. 5d. darbo metu, tragiškai žuvo PRANAS ŽEKNYS.

Velionis buvo 35 m. a., kilęs iš Radviliškio apskr. (Lietuvos). Prieš atvykdamas į Kanadą gyveno Vaideno DP stovykloje.

Būdamas stiprus ir sveikas, turėjo laimę atvykti su 3-ju transportu Kanadon, miško darbams. Dirbo J. J. McFadden Lumber Co. Camp 34, Blind River, Ont.

Palaidotas Blind River katalikų kapinėse.

Tebunie lengva jam svetima Kanados žemelė.

Camp 34

FARMERIU DEMESIUI

Iš Vokietijos į Kanadą esu atvykęs prieš šešias savaites. Dirbu aukso kasyklose (Gold Mines). Vokietijoje, lietuvių tremtinių stovykloje liko mano sesuo su šeima, kurie dabar nori susirasti darbo Kanadoje pas fermerį. Vyras 51 m., sesuo 43 m. sūnus 25 m., duktė 11 m. ir sūnus 4 m. jie visi Lietuvoje buvo ūkininkai.

Vyras ir sūnus arba sesuo ir vienas iš vyriškių įsipareigoja dirbti 12 mėnesių pagal kontraktą už normalų mokestį, pildant visą laiką kontrakte numatytas sąlygas, pas tą fermerį, kuris garantuos visai šeimai atvažiavimą ir išlaikymą.

Kelionės išlaidas fermeris galės tuojau atsiskaityti iš gaunamo dviejų asmenų uždarbio. Atsiradus norinčių sudaryti darbo sutartį su Vokietijoje esančia mano sesers šeima, prašau rašyti sekančiu adresu: G. Meškauskas, Mines. Norrie,

Quebec.

MONTREALO LIETUVIU JAUNIMO KLUBAS

D. L. K. VYTAUTO KLUBO PATAPOSE

1948 m. kovo 20 d. 8.30 v. vakare rengia

Dejų metų vieklos suakutivių

BALI U

Grieš gerai žinomas "MELLOW-AIRES" orkestras

Jaunimas kviečiamas dalyvauti baliniuose rūbuose

Ižanga: dviems asmenims \$2.

VALDYBA

KUYGU LEIDYKLA EUROPOJE

"ATZALYNAS"

Per savo skyriu Kanadoje atlieka visus lietuviškos spaudos užsakymus, platina Europoje išleistas knygas, iš autorių priima rankraščius išleidimui.

Siuo metu skyriuje gaunama:

1) "Lietuva Šalis Mano Brangioji". Vienintelis tremtyje giliauspaudėms išleistas vaizdų albumas. Tinka netik kaip stalo papuošalas, bet ir kaip dovana svetimaučiams. Tekstai ir Lietuvos istorijos santrauka anglų kalboje.

Kaina su prisiuntimu \$1,—
2) RUTKUNAS "Paukštės Man Meta Sparnus" Poėzija. 160 pusl. Kaina \$0.80—

3) "Lietuvos Zemėlapis" Keturių spalvų. Apima 1920 — jų metų sutartimis nustatytą Lietuvos teritoriją. Kaina \$0.50

4) ST. ZOBARSKAS "Gandras ir Gandrytė". Gražiausia tremtyje spalvuotomis iliustracijomis mokylinio amžiaus vaikams knyga. Kaina \$0.60—

5) VYTIS. Keturių spalvų. Kambarinis formatas. Meniškas darbas. Kaina \$0.50—

DEMESIO

1) Katik gauta gražieji 1948—tųjų m. sieniniai "Atžalyno" kalendoriai. I lentelė dail. Firinausko. Kaina \$0.50

2) Rutkūno "Kišeninis kalendorius"

Kiekviena pradžia yra sunki. "N. L." leidimas ir normalus darbas vis dar šlubuoja. Jau pilni du mėnesiai nuo pirmojo nr. pasirodymo iš spaustuvės, bet vis dar išeinama nereguliariai. Tam yra keletas priežasčių:

1) Neturint savo mašinų, tenka kreiptis į spaustuves, kurios šiaandien visos yra perkrautos darbais. Nuo jų vienokios ar kitokios malonės priklausos ir "N. L." dažnesnis ar retesnis išėjimas.

2) Taupumo sumetimais redakcijoje dirbantieji žmonės nėra apmokami, jie dirba daugiausia naktimis, laisvomis nuo darbo valandomis. Tik vienam yra apmokamas savaitinis pragyvenimas. Dėl darbo jėgos trūkumo, kartais ir medžiagos parinkimas suvėluojamas.

3) Ankščiau tikėtasis greitas mašinų įsigijimas, lietuviško stambesnio šrifto pagaminimas, ir valdžios formuluų sutvarkymas, užtruko. Šiandien visų akys nukreiptos į komisiją, kuriai šis darbas yra pavesta.

4) Pradžia sunki, bet nugalima. Tikimasi, kad netrukus visos kliūtys bus nugalėtos ir "N. L." išaugs į reguliary, gražų, lietuvių savaitraštį.

Redakcija

Prašoma atsiliepti redakcijon

1) Jonas Kudirka, sun. Juozo ir Marcelė Andriukaitytė. Atvykę Kanadon, Montrealin prieš 35-40 metų.

2) Jonas Indrelisūnas, Kavelių km. Rokiškio aps. ir žmona (Aleksiejytė). Atvykę Kanadon apie 1924-26 metus.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Kanados Lietuvių Laiškai

Redaguoja: Redakcinis Kolektyvas

Leidžia: Kanados Lietuvių Centro Taryba

Published by: Lithuanian League of Canada

Prenumerata Metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje\$3.00 Canada\$3.00
Užsieny 3.50 Other Countries 3.50

REDAKCIJOS ANTRAŠAS

6642 Third Ave., Rosemount, — Montreal 36, Quebec, Canada

KORESPONDENCIJOS

20-ties METU VEDYBU SUKAKTIS.

Š. M. sausio mėn 31d. Montreal'je, Verdun, pas p.P. Gurklį buvo surengta, p. Gurkliams, Domui ir Elzbietai 20-ties metų vedybų, sudėtine vakariene.

Jaunieji buvo sutikti su idiomoms lietuviškų vedybų tradicijoms.

Buvo įteikta dovana ir sugiedota "Ilgiausių Metų".

Dalyvavo ne tik vietiniai lietuviai, bet ir iš atvykusių.

Vakaras praėjo gana linksmai, pilnoje lietuviškoje nuotaikoje.

Dalyvis.

* * *

Š.m. vasario mėn. 19d. iš Montreal'io Lietuvių Jaunimo Klubu išvyko į U.S.A. vincas Poliukaitis.

Buvęs M. L. J. K. narys ir kartu šio klubo uolus ir energingas choro dalyvis.

Visas pasilikęs jaunimas linkime jam gerai įsikurti sostijoje vietoje, dirbti kaip iki šiol dėl Lietuvos ir nepamiršti čia likusio jaunimo.

Daug laimės!

Kliubietis.

REIKALINGOS DARBININKES LINU VERPYKLOMS IR AUDYKLOMS.

Kanadoje kuriama nauja linų verpyklų ir audyklų pramonė. Vienai tokiai imonei reikalingos prityrusios linų verpėjos ir audėjos prie mašinų. Kas iš atvykusiųjų, kad ir pagal kontraktą, toje srityje turi patyrimo, prašome kreiptis į Praną Rudinską, 1027 Valiquette Ave., Montreal 19. Būtu rūpinamasi gauti leidimą persikelti į linų imonę nelaukiant kontrakto pabaigos.

* * *

1948 m. vasario 28 d. Montrealyje p. J. Jukubauskų šeima šventė 25-kių metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Kaip gerbiama ir visų mylimą lietuvių daugelis montrealiečių pasistengė atsilankyti, pasveikinti, palinkėti gražios ateities. Iškilmės praėjo lietuviškoje dvasioje.

* * *

I MONTREALO SKAUTES IR SKAUTUS

1948 m. kovo mėn. 19 d. 8 val. vakare D. L. K. Vytauto klubo patalpose kviečiamas buvusių skautų ir skautų steigiamasis susirinkimas.

Jaunimas prijauciantis šiai nepolitininei organizacijai taip pat maloniai laukiamas atsilankant.

Iniciatorių grupė:

J. Vienužinskaitė

D. Jakimavičiūtė

L. Girinis

Welland, Ont.

ATVYKO DAR 23 LIETUVIAI

Nuoširdus Santykiai su senaisiais ateiviais.

WELLAND, ONT., vasario 9d. — Praeitą ketvirtadienį su antrąją tekstilės darbininkų grupe (33 žmonės) čia atvyko 23 lietuviai iš Vokietijos DP

stovyklų. Tuo metu Wellande jau yra 42 lietuviai tremtiniai.

Pagal iš Vokietijos išvykstant pasirašytą sutartį, jie yra išpareigoje 12 mėnesių dirbti Empire Cotton Mills, Ltd., imonėje. Ši bendrovė yra numačiusi iš Vokietijos atsigabenti 100 darbininkų įvairių tautybių DP, kurių 67 jau yra atvykę W. Mandan jie pradėję darbą. Trečiosios ir paskutinės grupės laukiama artimiausių dviejų savaitių būvyje. Tikimasi, kad su jos atvykimu wellandiškių lietuvių šeima padidės dar keliolika narių.

Sekmadienį, vasario 8d., E. C. M. Staff House, kuriame apgyvendinti naujai atvykusieji darbininkai, apsilankė J. Radvilas su žmona ir Pivoriūnai iš Port Colbone, taip pat J. Pawrys ir keletas kitų senųjų ateivių iš Wellando. Svečiai tremtinius apdovanojo cigarėmis, o J. Radvilas kiekvienam su paskutiniąja grupe atvykusiam lietuviui naujo gyvenimo pradžiai įteikė po \$1.

Atsidėkodami tautiečiai padainavo lietuviškų dainų, o ponions Radvilienė ir Pivoriūnienei pirmos pažinties prisiminimui įteikė mažas dovanėles, atsivežtas iš lietuviškųjų tremties pastogių.

Malonu pastebėti, kad nuo pat pirmųjų dienų su dauguma senųjų ateivių užsimezgė nuoširdus, bičiuliški santykiai, nes visi esame jungiami tos

VASARIO 16-TOSIOS NUTRUPOS MONTREALYJE

— Ne, jau ši kartą neapgausite, čia tikras rankų darbas — sena moteris ginčijosi su jaunesnėmis kaimynėmis.

— Žiūrėk, anos šviesiaplaukės, juosta ir žiuristas lygiai, kaip mano buvo paliktas skrynioje dar prieš trisdešimt metų Lietuvoje. O gražumėlis anos sijono... tikras lietuviškas.

— Netrukšmaukite, matot, kad ne jus vienos sėdite salėje — senyvas viengungis, matomai, dobilo draugijos atstovas ramina išsibuvusias senytes, o žvilgsnio nenutraukdamas nuo žaidžiančių gražių lietuvių scenoje. "Leiskit į tėvynę, leiskit pas savus..." Salėje tyla.

Lietuvių tautiniai rūbai ir iškeltos rankos į Aukščiausiąją maldą. "Svetimųjų padangėj nemalonu ne..." Senučių veidai kiediasi ir ašaros, kaip maži kristalai rieda veidu. Dobilo atstovas lyg susigėsta apsižvalges ar niekas nemato, staiga nubraukia pasirodžiusią ašarą ir vėl sėdi tartum jo čia nebūtų.

"Mamyte, pirk man žirgelį, bet tikrą, aš josiu gint brangios tėviškės — Lietuvos..." p-lės Vienužinskaitės solo užvaldo salę. Čia jaunimas nesigaili plojimų, reikalauja kartot, bet kur tau, programa plati, o laikas ribotas. Negailestinga solistė neapasirodo.

"Kalvelis", "Malūnas", "Kubilas" ir kiti mirga scenoje. Žiurovai ploja, o vaizdai bėga vienas po kito. Jau nutė balerina p-lė Kilimonytė šoka balėtą. Jaunas talentas reiškiasi scenoje ir tartum sako žiurovams: "duokite man laiko ir sąlygas, o Montrealo kolonijai ir visiems lietuviams garbės

pačios gimtosios žemės-Lietuvos, jos ir jos žmonių šiandieninių vargų ir kančios žiaurios bolševikų okupacijoj. gt.

RODNEY, ONT.

Mažo šio miestelio apylinkėse gyvena daug susipratusių lietuvių tabako fermerių, kurie su dideliu pasisekimu auginą tabaką. Ir džiugu matyti gražias farmas, kuriose kaip tik gyvena lietuviai. Tai jų sunkaus darbo, jų darbštumo ir sumanumo vaisiai, kuriais jie gali pagrįstai didžiulis prieš visus kitus šios apylinkės žmones. Šios apylinkės tabako fermeriams vadovauja lietuviai, turi gražias ir didelas farmas, p. Repšys ir O. Šneideris. Tik dar su apgeilestavimu tenka pažymėti, kad dalis lietuvių yra vis dar užliuliuoti negeistinos ir su lietuvių nieko bendro neturinčios propagandos. Bet reikia tikėtis, kad ir jie supras jog sėdėti ant tos pačios šakos, kurią piauni, negalima.

Didžioji dalis yra tautiniai susipratę lietuviai ir labai daug padeda savo tautiečiam tremtiniam gyvenantiems Vokietijoje.

I šią apylinkę pirmieji DP tremtiniai yra atvykę pas tabako fermerį A. Kabelį praėjusiais metais gegužės mėn. Daugiausia savo tautiečiam tremtiniam yra pagelbėję, dar neseniai tabaką auginę, fermeris St. Zovackis. Toliau seka broliai šnideriai ir kt. Neatsilieka ir tie, kurie yra užliuliuoti mums svetimos propagandos.

Viso praėjusiais metais į šią apylinkę yra atvažiuavę 32 tremtiniai, kurie šiuo momentu padeda savo geradariams tabaką tvarkyti. Ateityje jų skaičius dar padidės, nes laukiama naujų atvykstant.

Jau atvykę ir atvykstantieji tremtiniai yra didžiai dėkingi savo geradariams išgelbėjusiems juos iš neramios Europos. Seniesiems lietuviams kanadiečiams garbė, tremtiniam išsigelbėjimas iš beprasmiško gyvenimo-džiaugsmas. Tikėkite jie to niekada nepamirš.

Tremt. A. M.

KODEL MES JA PALIKOME...

(Atkalta iš 5 p.)

yra gal būt bloga darbininkui," jis sakė. "Bet Rusijoje šiandien yra tik akortinis darbas. Jei tu ten nepadarysi darbo, tai būsi ne tik neapmokėtas, bet kėsi ir kitas bausmes."

"Rusijoje yra visuotinis trūkumas individualios laisvės," tęsė toliau. "Ten negalima sušaukti skirtingų partijų susirinkimo, kaip mes šį vakar. Mūsų vaizuotė laki, bet aš negaliu pramatyti, ką Rusija galėtų pasiūlyti mūsų naudai." Lygįdamas Kanadą su Rusija, jis negalys sutikti su komunistų principais. Ten nieko daugiau nesą, tik pažadai. Jie ir Kanadai siūlė pirkti "katę maiše". Kanada turinti pamatyti, kokios rūšies ši katė, tuo tarpu pasilikdama su demokratija.

Toliau jis priminė, kad už nušvietimą Rusijos vidaus padėties jis būsiąs apšauktas fašistu. "Aš galiu teisingai pasakyti, aš esu toli nuo fašistų", sakė jis.

Kiekvienas streikas ar maištavimas esąs tik repeticija veiksams, kurie ateiviai yra suredaguoti Maskvoje. Jis priminė, kad komunistai darosi vis stipresni Kanadoje ir reikia imtis stipresnės akcijos, kad vieną dieną nereikėtų kentėti. "Komunistai dirba 24 valandas per parą. Jūs turite keltis ir dirbti taip pat, jei jūs norite išlaikyti demokratišką gyvenimo kelią", aiškino Hladunas. Jis įspėjo nedaryti iliuzijų dėl laisvės komunistinėje santvarkoje. Kanadiečiams, negyvenusiems po diktatūrą, gal ir sunku esą suprasti, koki jie turtą dabar turi. Kai Mr. Hladunas nutraukęs ryšius su komunistu, tai pirmą kartą pasijutęs laisvas ir laimingas.

Jis paneigė komunistų pagyras, kad jie per darbininkų unijas daug padėję

darbininkams. "Darbininkų unijos buvo seniai prieš komunizmą", sakė jis. Jis prašė nesileisti suklaidinamiems, kovoti prieš komunizmo invaziją į Kanadą, nes komunistų doktrina esanti lyg saldiniai duodami vaikui prigauti.

Jis pasisakė nekalbėjęs kurią partiją gindamas, bet kaip Kanadiečių kovos prieš komunizmą dalyvis.

Šias Mr. John Hladuno mintis paminiau iš "The Evening Telegram", 1947 m. gruodžio 30 dienos.

Štai, kokią karčią tiesą skelbia žmogus, kuris bedirbdamas komunizmui jį išstudijavo ir pamatė jo tikrąjį veidą. Bet ar tikės juo tie, kurie komunizmą garbina jį tik iš propagandos pažindami? Aišku ne. Mes tik vienus metus pagyvenome Lietuvoje po komunistų diktatūrinio režimo ir jau amžiams esame išauklėti prieš jį. Kokiam krašte ir kaip sunkias dienas mes begyventume, apie anas klaidias areštų ir trėmimų dienas mes visada sakysime su poetu:

Kerštą, smurtą ir mirtį blaškė amžiai sukaupę —

tegu pragaru bus kiekviena jų diena. Negirdėjo dangus, o mes verkėm ir šaukėm...

Tai bepročių keliai, tai bepročių daina.

Tikėkime, kad teisė ir tiesa grįš kada vėl į pasaulį. Gal, nors ir nualinta, nuteriota, atsipalaiduos Tėvynė nuo parazito. Mes tada ją vėl kaip gražią gėlę atgaivinsime, o jei reikės ir savo krauju palaistysime.

Štai, kodėl mes ją palikome.

Meč. N-kus.

Toronto,
1948-1-15.

Tel: Ofiso — CH. 5020

" Res. — AM. 9324

Dr. E. Andrukaitis

LIETUVYS
GYDYTOJAS

2540 Sherbrooke East, Montreal
(Ant Frontenac Kampo)

2820 ALLARD ST.,
Montreal 20.

Tel. TRENmore 1135

Victoria

CLEANERS & DYERS CO.

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome nuo lietaus apsiastus, dėl kurių uždedame "Drex", kas neperleidžia vandens ir duoda graženę išvaizdą.

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetas ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius.

Kiekvieną orderį pajimame iš namų ir pristatome į namus.

Už musu atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRENmore 1135 (galimą pašaukti lietuviškai).

Lietuviai savininkai:

J. Kriaučeliūnas

J. Matulaitis

A. Majauskas

Pr. Daugirdis.